

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

Wytyczne dotyczące rozporządzenia (UE) 2025/40 w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych

(C/2026/3084)

Przedmiot i zakres niniejszych wytycznych Komisji

Rozporządzenie (UE) 2025/40 w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych ⁽¹⁾ (zwane dalej: „PPWR”) weszło w życie w dniu 11 lutego 2025 r. i będzie stosowane od dnia 12 sierpnia 2026 r.

Po jego przyjęciu oraz w kontekście pakietu zbiorczego Komisji dotyczącego ochrony środowiska i szerszych wysiłków na rzecz uproszczenia Komisja otrzymała od zainteresowanych stron, w tym od organów państw członkowskich, znaczną liczbę pytań dotyczących interpretacji niektórych przepisów PPWR. Aby wesprzeć skuteczne i terminowe wdrażanie przez podmioty gospodarcze i państwa członkowskie, Komisja dołożyła wszelkich starań, aby odpowiedzieć na zadane pytania oraz jak najszybciej zapewnić jasność i pewność prawa.

W tym celu Komisja wydaje niniejsze wytyczne dotyczące interpretacji wybranych przepisów PPWR, aby ułatwić jednolite stosowanie rozporządzenia w całej Unii. Uzupełnieniem niniejszych wytycznych jest zestaw często zadawanych pytań opracowany w ramach stałego dialogu Komisji z zainteresowanymi stronami.

Niniejsze wytyczne opierają się na utrwalonym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym wykładni prawa Unii. W świetle tego orzecznictwa wykładnia wymaga uwzględnienia nie tylko brzmienia przepisu, ale także jego kontekstu oraz celów realizowanych przez akt prawny, którego jest on częścią ⁽²⁾.

Niniejsze wytyczne nie zastępują, nie uzupełniają ani nie zmieniają przepisów PPWR – same te przepisy ustanawiają mające zastosowanie zobowiązania prawne. Wytycznych nie należy rozważać oddzielnie, lecz należy je interpretować w związku z odpowiednimi przepisami a nie jako osobne źródło informacji.

Mając na uwadze dalszy wkład zainteresowanych stron i praktyczne doświadczenia zdobywane przy stosowaniu przepisów, niniejsze wytyczne i towarzyszące im odpowiedzi na często zadawane pytania mogą być aktualizowane stosownie do potrzeb.

Wiążąca wykładnia przepisów unijnych pozostaje jednak w wyłącznej kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Więcej informacji Komisja przedstawi w ciągu najbliższych 2–3 lat, za pomocą kilku proponowanych środków wykonawczych, takich jak akty wykonawcze, akty delegowane, zlecenia normalizacji i wytyczne. W tym kontekście należy zauważyć, że Komisja nie zamierza priorytetowo traktować aktu wykonawczego ustanawiającego metodykę identyfikacji składu materiałowego opakowań za pomocą etykietowania cyfrowego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2019/904 oraz uchylenia dyrektywy 94/62/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>).

⁽²⁾ KRONE-Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, pkt 25.

Spis treści

	Strona
1. Definicja opakowania	3
2. Definicja wytwórcy opakowań	5
3. Definicja producenta opakowań	7
4. Definicja importera i status „oddziału”	10
5. Egzekwowanie ograniczeń dotyczących PFAS w opakowaniach przeznaczonych do kontaktu z żywnością i wyczerpanie zapasów	11
6. Data rozpoczęcia stosowania wymogu, zgodnie z którym należy zapewnić, aby opakowania były zdatne do recyklingu	13
7. Zwolnienia z celów dotyczących zawartości materiału pochodzącego z recyklingu	14
8. Elastyczność państw członkowskich w zakresie wprowadzania obowiązku stosowania opakowań kompostowalnych i domniemanie zgodności	15
9. Definicja terminów „przepuszczalny” i „miękki po użyciu” w kontekście opakowań kompostowalnych	16
10. Minimalizacja opakowań	17
11. Związek między wymogami w zakresie minimalizacji określonymi w art. 10 a współczynnikiem pustej przestrzeni określonym w art. 24	18
12. Opakowania wielokrotnego użytku wprowadzone do obrotu przed zastosowaniem wymogów określonych w art. 11	19
13. Zakres zharmonizowanego etykietowania opakowań	20
14. Etykietowanie istniejących opakowań transportowych wielokrotnego użytku	21
15. Obowiązki sprawozdawcze podmiotów gospodarujących odpadami	22
16. Związek między dyrektywą w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych (SUPD) a PPWR	23
17. Zakres zakazów dotyczących opakowań zgodnie z art. 25 i załącznikiem V pkt 1–4 w odniesieniu do zawartości tworzyw sztucznych	25
18. Cele w zakresie ponownego użycia opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu produktów	25
19. Cele w zakresie ponownego użycia opakowań transportowych w handlu międzynarodowym	26
20. Podmiot gospodarczy odpowiedzialny za osiągnięcie celów w zakresie ponownego użycia opakowań transportowych	27
21. Zwolnienia opakowań transportowych zaprojektowanych na zamówienie z obowiązku osiągnięcia celów w zakresie ponownego użycia	28
22. Definicja „udostępniania” w kontekście zgodności z celami w zakresie ponownego użycia w przypadku napojów	28
23. Cele w zakresie ponownego użycia w przypadku napojów w sektorze HoReCa	29
24. Krajowe zwolnienia z celów w zakresie ponownego użycia	29
25. Elastyczność państw członkowskich w zakresie ustanawiania środków krajowych	30
26. Elastyczność państw członkowskich w ustalaniu dodatkowych celów recyklingu	31
27. Elastyczność państw członkowskich w ustalaniu dodatkowych lub wyższych celów w zakresie ponownego użycia	31
28. Krajowe zwolnienia z systemów kaucyjnych	33
29. Minimalne wymogi dotyczące istniejących systemów kaucyjnych	34
30. Przyjmowanie kaucjonowanych pojemników na napoje przez detalistów	34
31. Przetwarzanie selektywnie zebranych opakowań przeznaczonych do recyklingu po osiągnięciu przez nie końca przydatności do użycia	35
32. Poziom selektywnej zbiórki opakowań kaucjonowanych w 2026 r. i obowiązek ustanowienia systemu kaucyjnego do 2029 r.	36
33. Cel państw członkowskich w zakresie zbierania na poziomie 90 % w odniesieniu do butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje i metalowych puszek na napoje oraz wkład regionalnych systemów zwrotu kaucji	37

1. Definicja opakowania

Przepisy prawne:

W art. 3 ust. 1 pkt 1 zdefiniowano opakowanie jako wyrób – bez względu na materiały, z jakich jest wykonany – który jest przeznaczony do wykorzystania przez podmiot gospodarczy do celów przechowywania, ochrony, obsługi, dostarczenia lub prezentacji produktów innemu podmiotowi gospodarczemu lub użytkownikowi końcowemu i który można przyporządkować do jednego z formatów opakowań, w zależności od jego funkcji, materiału i projektu, w tym:

- a) wyrób, który jest niezbędny do przechowywania, ochrony lub konserwacji produktu przez cały jego cykl żywotności, nie będąc integralną częścią produktu, i który jest przeznaczony do wykorzystania, użycia lub usunięcia wraz z produktem;
- b) część składowa wyrobu, o którym mowa w lit. a), złączona z nim, lub zintegrowany z tym wyrobem element pomocniczy;
- c) element pomocniczy wyrobu, o którym mowa w lit. a), zawieszony bezpośrednio lub umieszczony na produkcie i który spełnia funkcję opakowania, nie będąc integralną częścią produktu, i który jest przeznaczony do wykorzystania, użycia lub usunięcia wraz z produktem;
- d) wyrób, który jest zaprojektowany i przeznaczony do napełnienia w punkcie sprzedaży w celu wydania produktu, zwany również „opakowaniem usługowym”;
- e) wyrób jednorazowego użytku, który jest sprzedawany i napełniany lub zaprojektowany i przeznaczony do napełnienia w punkcie sprzedaży, spełniający funkcję opakowania;
- f) przepuszczalne torebki z herbatą, kawą lub innym napojem, lub miękkie po użyciu pojedyncze porcje używane w systemach do przygotowywania herbaty, kawy lub innych napojów, przeznaczone do użycia i usunięcia wraz z produktem;
- g) nieprzepuszczalna pojedyncza porcja używana w systemach do przygotowywania herbaty, kawy lub innego napoju przeznaczona do użycia w maszynie, używana i usuwana wraz z produktem.

Załącznik I do rozporządzenia zawiera orientacyjny wykaz wyrobów, które uznaje się za opakowania, oraz wyrobów, których nie uznaje się za opakowania. W odniesieniu do doniczek do kwiatów i roślin, w tym wielodoniczek, w załączniku I rozróżnia się:

Wyroby będące opakowaniami: (...) Doniczki do kwiatów i roślin, w tym wielodoniczki, przeznaczone wyłącznie do sprzedaży i transportu.

(...)

Wyroby niebędące opakowaniami: Doniczki do kwiatów i roślin, w tym wielodoniczki, wykorzystywane w relacjach między przedsiębiorstwami na różnych etapach produkcji lub przeznaczone do sprzedaży wraz z rośliną.

Interpretacja Komisji:

To, czy dany wyrób kwalifikuje się jako opakowanie, należy ocenić na podstawie definicji opakowania zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 1. Załącznik I ma jedynie charakter orientacyjny i zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej⁽³⁾ dotyczącym dyrektywy 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, stosowanym na zasadzie analogii, samo uwzględnienie wyrobu w załączniku I nie jest wystarczające do zaklasyfikowania go jako opakowania. Należy również sprawdzić, czy wyrób odpowiada elementom definicji opakowania, w szczególności czy jest przeznaczony do wykorzystania przez podmiot gospodarczy w celu przechowywania, ochrony, obsługi, dostarczenia lub prezentacji produktu, nie będąc jego integralną częścią, a także czy jest przeznaczony do użycia, spożycia lub usunięcia wraz z produktem, czy też stanowi zintegrowaną część składową lub element pomocniczy pełniący funkcję opakowania.

Na przykład jeżeli pusty kubek na napoje jest sprzedawany konsumentom w supermarkecie do użytku prywatnego, nie uznaje się go za opakowanie. Jeżeli jednak supermarket napełnia takie kubki produktem (np. kawą) w punkcie napełniania, kubki te są opakowaniami, a konkretniej – opakowaniami „usługowymi”.

⁽³⁾ Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz.U. L 365 z 31.12.1994, s. 10).

Pojemniki na świece typu tealight lub znicze nagrobne bądź też inne pojemniki na świece, takie jak naczynia szklane lub ceramiczne wypełnione wkładem palnym, nie są opakowaniami, ponieważ nie odpowiadają definicji opakowania zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 1, a „znicze nagrobne (pojemniki na świece)” wymieniono w załączniku I do rozporządzenia jako przykłady wyrobów niebędących opakowaniami.

Jeżeli chodzi o folie samoprzylepne wykorzystywane w procesach produkcji towarów, mogą one być opakowaniami lub nie, w zależności od pełnionej funkcji. Folie samoprzylepne wykorzystywane w przetwórstwie mogą być zaprojektowane w taki sposób, aby umożliwiać lub ułatwiać przekształcanie surowców lub materiałów pośrednich w półprodukty lub produkty końcowe w drodze procesów produkcyjnych. Jeżeli folie takie pozostają na półproduktach do czasu ich przetworzenia lub połączenia w kolejne półprodukty lub produkty końcowe oraz pełnią funkcję czynników wspomagających cykl produkcyjny i odpowiadają na odrębne potrzeby techniczne takich procesów, nie są one opakowaniami w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1.

Worki ochronne na buty i odzież uznaje się za opakowanie, jeżeli są przeznaczone do przechowywania, ochrony, obsługi, dostarczania lub prezentowania produktów użytkownikowi końcowemu. Opakowania wykonane z tekstyliów nie są wyłączone z ogólnej definicji opakowania zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 1, ale opakowania handlowe z tekstyliów (*) są zwolnione z wymogów dotyczących możliwości recyklingu (art. 6 ust. 11 lit. g)). Worki ochronne na buty i opakowania odzieży mogą stanowić opakowania, jeżeli są zgodne z zawartą w regulacjach definicją opakowania. Będzie to zależało od ich funkcji, tj. od tego, czy służą do przechowywania lub ochrony odzieży lub obuwia podczas ich obsługi, dostawy lub prezentacji, oraz od ich zamierzonego zastosowania, tj. od tego, czy zostały wprowadzone do obrotu przez podmiot gospodarczy w ramach dostawy produktu. Takie wyroby nie są opakowaniami, jeżeli stanowią integralny element produktu (tj. część produktu niezbędną do jego zasadniczego użytku, a nie tylko do jego ochrony lub obsługi) lub jeżeli nie są wprowadzane do obrotu do wykorzystania w charakterze opakowania, tj. jeżeli są sprzedawane oddzielnie przez konsumenta lub dostarczane bezpłatnie w kontekście niehandlowym.

Doniczki na kwiaty i rośliny, w tym wielodoniczki, kwalifikują się jako opakowania, jeżeli są przeznaczone do wykorzystania w sprzedaży lub transporcie. Dotyczy to również doniczek i wielodoniczek, w których roślina była uprawiana na ostatnim etapie i w których jest sprzedawana użytkownikowi końcowemu. Natomiast doniczki i wielodoniczki wykorzystywane przez podmioty gospodarcze (takie jak szkółki i hodowcy) w ramach ich cyklu produkcyjnego nie są opakowaniami, ponieważ jedynie umożliwiają cykl produkcyjny. Wyjątkiem jest ostatnia doniczka lub wielodoniczka przeznaczona do sprzedaży wraz z rośliną użytkownikowi końcowemu. Podczas gdy sformułowanie dotyczące zarówno „opakowania”, jak i „wyrobu niebędącego opakowaniem” w załączniku I obejmuje element sprzedaży, w praktyce kwiatów i roślin nie przesadza się do oddzielnych doniczek „transportowych” lub „sprzedażowych” do celów wprowadzenia do obrotu. Doniczki, w których rośliny były uprawiane, wykorzystuje się również do transportu i sprzedaży. Klasyfikacja takich doniczek musi zatem być zgodna z ogólną definicją opakowania, uwzględniać ich funkcje i zamierzone zastosowanie, a nie tylko opierać się na orientacyjnych sformułowaniach zawartych w załączniku I. Podczas gdy definicja opakowania obejmuje również wyroby stosowane w relacjach między przedsiębiorstwami, doniczek na kwiaty, które jedynie umożliwiają proces produkcyjny, takich jak większe donice do uprawy roślin (na przykład o średnicy przekraczającej 10 cm) stosowane przez cały cykl uprawowy, w świetle art. 3 ust. 1 pkt 1 nie należy uważać za opakowanie.

Worki i strzykawki do infuzji nie wchodzą w zakres definicji opakowania zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 1, w tym w przypadku gdy są wprowadzane do obrotu w postaci napełnionej fabrycznie lekami lub solą fizjologiczną. Chociaż można w nich fizycznie umieścić substancję, worki i strzykawki do infuzji nie są wprowadzane do obrotu jedynie w celu umieszczenia w nich produktu, jego ochrony, transportu lub prezentacji. Są one projektowane i produkowane oraz podlegają regulacjom jako integralne wyroby do podawania substancji umożliwiające bezpieczne, sterylne i dokładne podawanie pacjentom płynów lub leków. Worki lub strzykawki do infuzji napełnione fabrycznie stanowią integralną część samego produktu leczniczego lub medycznego i produkt ten nie może spełniać przewidzianej dla niego funkcji niezależnie od tego wyrobu. W tym kontekście worki lub strzykawki do infuzji nie są częściami składowymi opakowania wyrzucanymi w celu uzyskania dostępu do jego zawartości, lecz funkcjonalną częścią produktu wprowadzanego do obrotu.

(*) Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 5 „opakowanie handlowe” oznacza opakowanie mające stanowić jednostkę sprzedaży, składającą się z produktów i opakowania, sprzedawaną użytkownikowi końcowemu w punkcie sprzedaży.

2. Definicja wytwórcy opakowań

Przepisy prawne:

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 13 „wytwórca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która wytwarza opakowanie lub produkt w opakowaniu; jednakże:

- a) z zastrzeżeniem lit. b), w przypadku gdy dana osoba fizyczna lub prawna zleca zaprojektowanie lub wytworzenie opakowania lub produktu w opakowaniu pod swoją własną nazwą lub swoim własnym znakiem towarowym, niezależnie od tego, czy na opakowaniu lub na produkcie w opakowaniu widoczny jest jakikolwiek inny znak towarowy, „wytwórca” oznacza tę osobę fizyczną lub prawną;
- b) w przypadku gdy osoba fizyczna lub prawna, która zleca zaprojektowanie lub wytworzenie opakowania lub produktu w opakowaniu pod swoją własną nazwą lub swoim własnym znakiem towarowym jest objęta definicją mikroprzedsiębiorstwa określoną w zaleceniu Komisji 2003/361/WE mającym zastosowanie w dniu 11 lutego 2025 r., a osoba fizyczna lub prawna, która dostarcza opakowanie osobie fizycznej lub prawnej, która zleca zaprojektowanie lub wytworzenie opakowania pod swoją własną nazwą lub swoim własnym znakiem towarowym, znajduje się w tym samym państwie członkowskim, „wytwórca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która dostarcza opakowanie.

Interpretacja Komisji:

Wytwórcą jest osoba fizyczna lub prawna, która wytwarza opakowanie lub produkt w opakowaniu. Nie musi to być osoba fizyczna lub prawna, która fizycznie produkuje opakowanie. Należy wziąć pod uwagę dwa elementy: 1) kryterium roli w zaprojektowaniu lub wytworzeniu opakowania oraz 2) kryterium znaku towarowego lub marki. Jeżeli opakowanie lub produkt w opakowaniu oznaczono określoną nazwą lub opatrzono określonym znakiem towarowym, można założyć, że właściciel tej nazwy lub tego znaku towarowego jest „wytwórcą” zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 13 lit. a), ponieważ będzie miał prawo podejmowania decyzji w stosunkach umownych z dostawcami i w związku z tym będzie w stanie określić również cechy opakowania.

Brzmienie definicji wytwórcy wskazuje, że w łańcuchu dostaw w rozumieniu PPWR zawsze istnieje tylko jeden wytwórca.

W przypadku opakowania handlowego (z wyjątkiem opakowań usługowych⁽⁵⁾) lub opakowania zbiorczego⁽⁶⁾ wytwórcą jest zazwyczaj podmiot gospodarczy, który realizuje końcowe etapy przetwarzania (np. krojenie, napełnianie, plombowanie) opakowań dostarczanych przez przetwórców (tj. dostawców) i napełnia je swoim produktem, aby następnie wprowadzić opakowanie lub produkt w opakowaniu do obrotu w Unii (art. 3 ust. 1 pkt 5–6). Innymi słowy, w przypadku opakowań handlowych i zbiorczych wytwórcą będzie zazwyczaj podmiot napełniający, który często jest również właścicielem marki produktu.

W przypadku opakowań transportowych⁽⁷⁾, opakowań usługowych (w ich ostatecznej formie) i opakowań dla produkcji podstawowej⁽⁸⁾ wytwórcą jest zazwyczaj przedsiębiorstwo, które wytwarza opakowanie transportowe lub usługowe, chyba że opakowanie takie jest wyraźnie oznaczone marką przez jego użytkownika, tj. opatrzone jego nazwą lub znakiem towarowym (art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. d) i pkt 7). W takim przypadku wytwórcą jest użytkownik.

Zgodnie z warunkami określonymi w art. 21 importerów i dystrybutorów można uznać do celów niniejszego rozporządzenia za wytwórców. Sytuacja taka zachodzi, gdy wprowadzają oni do obrotu opakowania pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym lub modyfikują opakowania już wprowadzone do obrotu w sposób, który mógłby mieć wpływ na zgodność z odpowiednimi wymogami niniejszego rozporządzenia.

⁽⁵⁾ Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. d) wyrób, który jest zaprojektowany i przeznaczony do napełnienia w punkcie sprzedaży w celu wydania produktu, zwany również „opakowaniem usługowym”.

⁽⁶⁾ Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 6 „opakowanie zbiorcze” oznacza opakowanie mające stanowić w punkcie sprzedaży zestaw określonej liczby jednostek sprzedaży, niezależnie od tego, czy dany zestaw jednostek sprzedaży jest sprzedawany w takiej postaci użytkownikowi końcowemu, czy też służy ułatwieniu ponownego zaopatrywania punktów sprzedaży lub utworzeniu jednostek magazynowych lub dystrybucyjnych, przy czym opakowanie to można zdjąć z produktu bez naruszania jego cech.

⁽⁷⁾ Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 7 „opakowanie transportowe” oznacza opakowanie mające ułatwić obsługę i transport jednej jednostki sprzedaży lub większej ich liczby lub zestawu jednostek sprzedaży w celu zapobiegania uszkodzeniu produktu przy obsłudze i transporcie, ale z wyłączeniem kontenerów do transportu drogowego, kolejowego, wodnego i lotniczego”.

⁽⁸⁾ Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4 „opakowanie dla produkcji podstawowej” oznacza wyroby zaprojektowane i przeznaczone do wykorzystania jako opakowania nieprzetworzonych produktów z produkcji podstawowej zdefiniowane w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 [w]ytwórcy mogą wprowadzać do obrotu wyłącznie opakowania zgodne z wymogami ustanowionymi w art. 5–12 lub na podstawie tych artykułów. **Procedurę oceny zgodności** (art. 38) może przeprowadzać wytwórca lub inna osoba działająca w jego imieniu (np. laboratorium lub jednostka działająca w ramach systemu certyfikacji) zgodnie z art. 15 ust. 2. **Deklarację zgodności UE** (art. 39) musi sporządzić wytwórca na podstawie informacji i dokumentacji przekazanych przez dostawców zgodnie z art. 16 ust. 1 lub upoważniony przedstawiciel wyznaczony przez wytwórcę w drodze pisemnego upoważnienia zgodnie z art. 17. Oznacza to, że wytwórca jest jedynym podmiotem gospodarczym ponoszącym odpowiedzialność prawną za zgodność opakowania z wymogami w zakresie zrównoważoności i etykietowania, niezależnie od tego, kto faktycznie sporządził deklarację zgodności UE lub jej części.

Jeżeli jednak przedsiębiorstwo, które zleca zaprojektowanie lub wytworzenie opakowania lub produktu w opakowaniu pod swoją własną nazwą lub swoim własnym znakiem towarowym, jest **mikroprzedsiębiorstwem**, a przedsiębiorstwo będące dostawcą opakowania znajduje się w tym samym państwie członkowskim, wówczas wytwórcą opakowania jest ten dostawca (art. 3 ust. 1 pkt 13 lit. b)). Dzieje się tak niezależnie od tego, czy to drugie przedsiębiorstwo jest również mikroprzedsiębiorstwem. Na przykład jeżeli wytwórca pojemnika opakowaniowego jest mikroprzedsiębiorstwem, ale nie jest nim wytwórca produktu w opakowaniu, zwolnienie nie ma zastosowania. Jeżeli wytwórca pojemnika opakowaniowego nie jest mikroprzedsiębiorstwem, natomiast jest nim wytwórca produktu w opakowaniu, zwolnienie ma zastosowanie i to wytwórcę pojemnika należy uznać za „wytwórcę” do celów PPWR.

Zgodnie z zaleceniem 2003/361/WE⁽⁹⁾ przedsiębiorstwo jest mikroprzedsiębiorstwem, jeżeli zatrudnia mniej niż 10 osób, a jego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR. Francyzobiorcę można uznać za mikroprzedsiębiorstwo, jeżeli francyzodawca nie posiada w sposób bezpośredni lub pośredni 25 % lub większej części jego kapitału lub praw głosu i nie sprawuje kontroli ani nie wywiera decydującego wpływu. Jeżeli posiada taki udział, kontrolę i wpływ, odpowiednie progi należy obliczyć, dodając stosowne dane francyzodawcy, zgodnie z wymogami art. 3 ust. 2 i 3 zalecenia 2003/361/WE.

Jeżeli opakowanie **nie jest opatrzone nazwą handlową** ani marką, wówczas „wytwórcą” może być dostawca (tj. osoba, która faktycznie wytwarza opakowanie) albo osoba, która wprowadza produkty w opakowaniu do obrotu. Decydującym kryterium jest to, kto składa zamówienie i decyduje o specyfikacji projektu tego opakowania.

Wyjaśnione powyżej podejście ma zastosowanie również do **opakowań wielokrotnego użytku**. Decydującym kryterium jest to, kim jest osoba fizyczna lub prawna, która zleca zaprojektowanie lub wytworzenie opakowania pod jej własną nazwą lub jej własnym znakiem towarowym. Przydatne jest jednak dalsze wyjaśnienie sytuacji poprzez rozpatrzenie jej w kontekście systemów ponownego użycia.

W przypadku gdy opakowanie zostało zaprojektowane zgodnie ze szczególnymi wymogami wytwórców produktu w opakowaniu i jest opatrzone ich znakiem towarowym, „wytwórcami” opakowania wielokrotnego użytku są ci ostatni (tj. użytkownicy). Dotyczyć to będzie w szczególności systemów ponownego użycia o obiegu otwartym⁽¹⁰⁾.

Jeżeli jednak przedsiębiorstwo, które posiada opakowania wielokrotnego użytku zaprojektowane i wyprodukowane pod jego własną nazwą i jego własnym znakiem towarowym, jest mikroprzedsiębiorstwem, a przedsiębiorstwo wytwarzające opakowanie znajduje się w tym samym państwie członkowskim, wówczas wytwórcą jest to ostatnie przedsiębiorstwo. Dzieje się tak niezależnie od tego, czy to drugie przedsiębiorstwo jest również mikroprzedsiębiorstwem.

W przypadku gdy opakowanie wielokrotnego użytku zostało zaprojektowane zgodnie ze szczególnymi wymogami operatora systemu ponownego użycia i opatrzone jego znakiem towarowym, „wytwórcą” jest operator systemu ponownego użycia. Dotyczyć to będzie w szczególności systemów ponownego użycia w obiegu zamkniętym⁽¹¹⁾. W przypadku gdy opakowania wielokrotnego użytku nie opatrzone określonym znakiem towarowym, „wytwórcą” jest wytwórca opakowania, chyba że użytkownika (tj. operatora systemu ponownego użycia) można zidentyfikować jako podmiot, który zamówił to opakowanie i jego konkretny projekt.

⁽⁹⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (notyfikowane jako dokument C(2003) 1422) (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

⁽¹⁰⁾ Zgodnie z załącznikiem VI lit. c) „system o obiegu otwartym” oznacza system ponownego użycia, w ramach którego obieg opakowań wielokrotnego użytku odbywa się między nieokreśloną liczbą uczestników systemu, przy czym na co najmniej jednym etapie procesu ponownego użycia dochodzi do zmiany właściciela opakowania.

⁽¹¹⁾ Zgodnie z załącznikiem VI lit. b) „system o obiegu zamkniętym” oznacza system ponownego użycia, w ramach którego operator systemu lub współpracująca grupa uczestników systemu zarządzają obiegiem opakowań wielokrotnego użytku bez zmiany właściciela opakowania.

3. Definicja producenta opakowań

Przepisy prawne:

W motywie 122 określono, że [n]iniejsze rozporządzenie ma na celu jasne określenie zasady „jeden producent dla każdej jednostki opakowania”, czy to w przypadku pustych opakowań czy też opakowań zawierających produkty. Co do zasady producentem powinien być podmiot gospodarczy, który jako wytwórca, importer lub dystrybutor mający siedzibę w państwie członkowskim po raz pierwszy udostępnia produkty w opakowaniu z terytorium tego państwa członkowskiego i na tym samym terytorium. Obejmuje to każdą ofertę dystrybucji, konsumpcji lub stosowania, która mogłaby skutkować faktyczną dostawą. Zatem w przypadku gdy przedsiębiorstwo kupuje produkt w opakowaniu z państwa członkowskiego innego niż państwo, w którym dane przedsiębiorstwo się znajduje, lub z państwa trzeciego, oraz dostarcza ten produkt w opakowaniu w tym państwie członkowskim, w którym się znajduje, przedsiębiorstwo to należy uznać za producenta, ponieważ jest to pierwsze przedsiębiorstwo udostępniające dany produkt w opakowaniu na terytorium tego państwa członkowskiego. Jeżeli chodzi o platformy internetowe, pierwsze zaoferowanie produktu należy uznać za udostępnienie w rozumieniu definicji producenta. W celu zminimalizowania wszelkich zbędnych obciążeń administracyjnych dla małych przedsiębiorstw, które napełniają opakowania transportowe, opakowania dla produkcji podstawowej lub opakowania usługowe – jako opakowania jednorazowego użytku czy jako opakowania wielokrotnego użytku – w punkcie sprzedaży, za producenta należy jednak uznać tego wytwórcę, dystrybutora lub importera takich opakowań, który po raz pierwszy udostępnia opakowania z terytorium państwa członkowskiego, ponieważ ten podmiot gospodarczy jest najwłaściwszym podmiotem do wypełniania obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

W art. 3 ust. 1 pkt 15 zdefiniowano „producenta” jako każdego wytwórcę, importera lub dystrybutora, do którego – niezależnie od stosowanej przez niego techniki sprzedaży, w tym umów zawieranych na odległość – zastosowanie ma jedno z poniższych:

- a) wytwórca, importer lub dystrybutor ma siedzibę w państwie członkowskim i udostępnia po raz pierwszy z terytorium tego państwa członkowskiego oraz na tym samym terytorium opakowanie transportowe, opakowanie usługowe lub opakowanie dla produkcji podstawowej, jako opakowanie jednorazowego użytku lub jako opakowanie wielokrotnego użytku; lub
- b) wytwórca, importer lub dystrybutor ma siedzibę w państwie członkowskim i udostępnia po raz pierwszy z terytorium tego państwa członkowskiego oraz na tym samym terytorium produkty zapakowane w opakowania inne niż opakowania, o których mowa w lit. a); lub
- c) wytwórca, importer lub dystrybutor ma siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie trzecim i udostępnia po raz pierwszy na terytorium innego państwa członkowskiego, bezpośrednio użytkownikom końcowym, opakowanie transportowe, opakowanie usługowe lub opakowanie dla produkcji podstawowej, jako opakowanie jednorazowego użytku lub jako opakowanie wielokrotnego użytku; lub
- d) wytwórca, importer lub dystrybutor ma siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie trzecim i udostępnia po raz pierwszy na terytorium innego państwa członkowskiego, bezpośrednio użytkownikom końcowym, produkty zapakowane w opakowania inne niż opakowania, o których mowa w lit. c); lub
- e) wytwórca, importer lub dystrybutor ma siedzibę w państwie członkowskim i rozpakowuje produkty w opakowaniu, nie będąc użytkownikiem końcowym, chyba że producentem jest inna osoba zgodnie z definicją w lit. a), b), c) lub d).

Interpretacja Komisji:

Producentów i wytwórców zdefiniowano w PPWR do różnych celów. Producent jest odpowiedzialny za pokrycie kosztów zbierania i odzysku odpadów opakowaniowych w danym państwie członkowskim (art. 45 ust. 1). W tym celu producent musi dokonać rejestracji i składać sprawozdania odpowiednim organom krajowym, jak określono w art. 44, oraz uiścić opłatę z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta w państwie członkowskim, w którym zgodnie z oczekiwaniami opakowanie ma się stać odpadem. Jeżeli opłaty są uiszczane w jednym państwie członkowskim, a następnie dystrybutor udostępnia opakowanie po raz pierwszy na terytorium innego państwa członkowskiego, opłaty muszą zostać zwrócone. Wytwórca musi natomiast zapewnić, aby opakowanie spełniało wymogi w zakresie zrównoważoności i etykietowania określone w art. 5–12, jak określono w art. 15 ust. 1, zanim zostanie po raz pierwszy udostępnione na rynku unijnym. W całej UE istnieje tylko jeden wytwórca (zob. sekcja 3 powyżej).

Zestawienie informacji o różnych rolach wytwórców i producentów w PPWR

	Wytwórca	Producent
Definicja	Wytwórcy opakowań lub produktów w opakowaniu. Zgodnie z powyższym nie jest to osoba, która wytwarza opakowanie, lecz osoba, która „zamawia opakowanie i decyduje o specyfikacji jego projektu”. Zwolnienie właścicieli marek, jeżeli są mikroprzedsiębiorstwami, a osoba dostarczająca opakowanie znajduje się w tym samym państwie członkowskim.	Każdy wytwórca, importer lub dystrybutor, który udostępnia opakowanie lub produkty w opakowaniu po raz pierwszy w państwie członkowskim, w którym się znajduje, lub udostępnia je bezpośrednio użytkownikom końcowym w innym państwie członkowskim.
Liczba	Jeden podmiot gospodarczy w całej UE.	Podmiot gospodarczy, który po raz pierwszy udostępnia opakowanie na terytorium państwa członkowskiego, w którym zgodnie z oczekiwaniami opakowanie to ma się stać odpadem.
Funkcja	Zapewnia zgodność opakowania z wymogami w zakresie zrównoważoności i etykietowania.	Finansuje gospodarowanie odpadami w państwie członkowskim, w którym zgodnie z oczekiwaniami opakowanie ma się stać odpadem.

„Producent” oznacza kwalifikujące się przedsiębiorstwo w łańcuchu dystrybucji i dostaw, które jest odpowiedzialne za wypełnianie obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta w państwie członkowskim (art. 45).

PPWR ma na celu jasne określenie zasady „jeden producent dla każdej jednostki opakowania”, niezależnie od tego, czy chodzi o puste opakowania, takie jak opakowania transportowe i usługowe, czy o sytuacje, w których na rynku są udostępniane opakowania zawierające produkty, co ma miejsce w przypadku opakowań handlowych i zbiorczych.

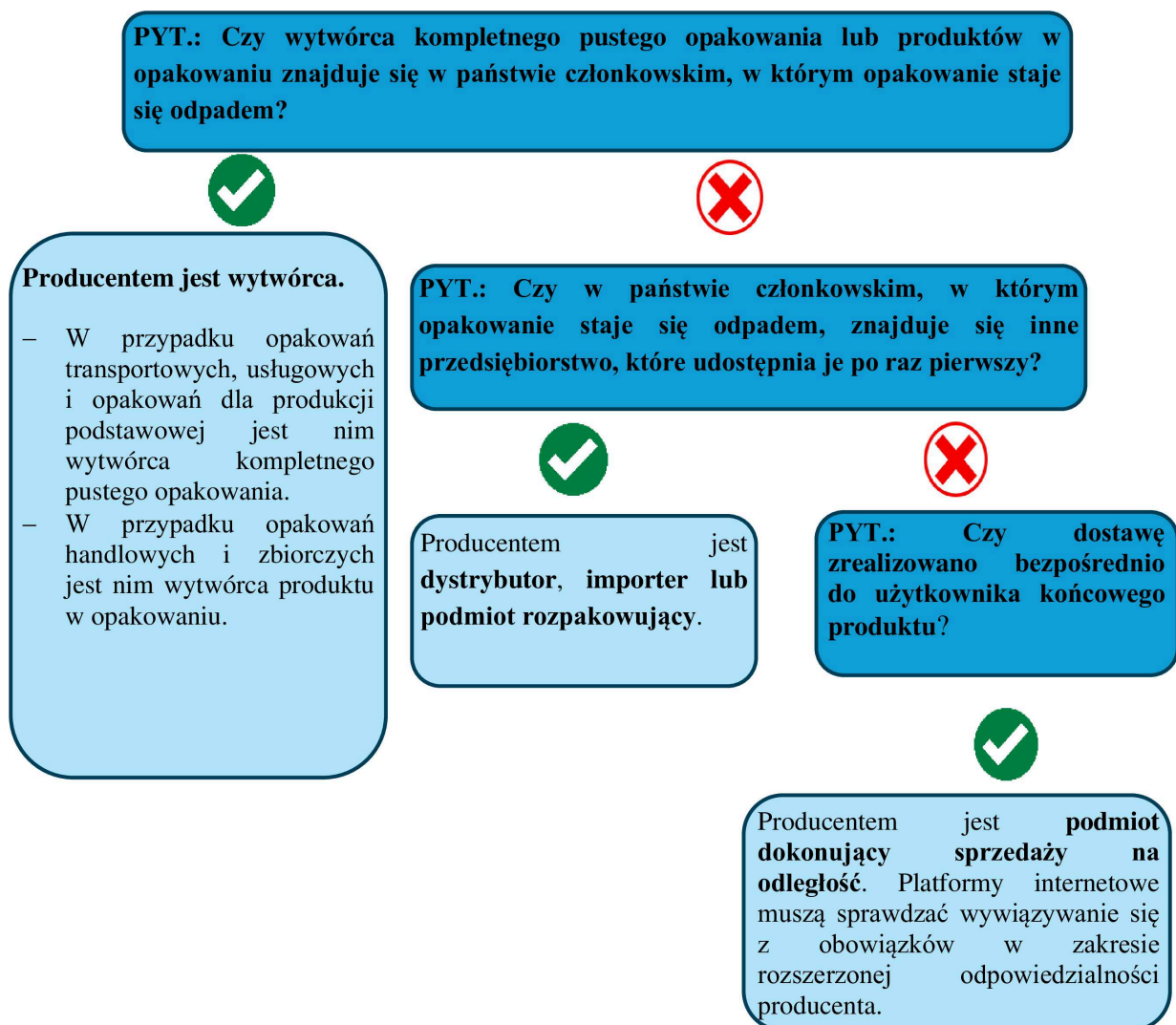
Aby ustalić, w którym państwie członkowskim mają zastosowanie obowiązki wynikające z rozszerzonej odpowiedzialności producenta, należy sprawdzić, gdzie opakowanie jest po raz pierwszy udostępniane na terytorium państwa członkowskiego. W praktyce będzie to zazwyczaj miejsce napełnienia opakowania.

Definicja producenta ma na celu identyfikację podmiotu gospodarczego odpowiedzialnego za wypełnienie obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta w państwie członkowskim, w którym produkt w opakowaniu jest udostępniany do konsumpcji i tym samym zgodnie z oczekiwaniami stanie się odpadem, niezależnie od tego, czy podmiotem tym jest wytwórca, importer czy dystrybutor. W związku z tym wytwórca i producent nie zawsze muszą stanowić ten sam podmiot gospodarczy, a to, kto jest producentem opakowania, będzie zależało od 1) rodzaju opakowania udostępnionego na rynku, 2) tego, czy znajduje się ono w tym samym państwie członkowskim, w którym zostało wytworzone, oraz 3) tego, czy produkt w opakowaniu jest sprzedawany użytkownikowi końcowemu, czy też jest przedmiotem dalszej dystrybucji.

Jeżeli opakowanie lub produkty w opakowaniu są wywożone poza UE, gdzie zgodnie z oczekiwaniami staną się odpadami, rozszerzone obowiązki producenta wynikające z PPWR nie będą już miały zastosowania do producenta.

Opakowanie jest często częścią długiego łańcucha dostaw i dystrybucji, w którym jest udostępniane wielokrotnie. Niezależnie od tego, czy opakowanie jest dalej udostępniane w tym samym państwie członkowskim, oraz niezależnie od wielkości podmiotu gospodarczego producentem jest podmiot gospodarczy, który po raz pierwszy udostępnia opakowanie w państwie członkowskim. Udostępnianie na rynku obejmuje każdą ofertę dystrybucji, konsumpcji lub wykorzystania, która mogłaby skutkować faktyczną dostawą opakowań lub produktów w opakowaniu. W przypadku sprzedaży przez internet za udostępnianie produktu na rynku w państwie członkowskim użytkownika końcowego uznaje się oferowanie tego produktu bezpośrednio użytkownikowi końcowemu.

Poniżej przedstawiono schemat demonstracyjny ilustrujący, w jaki sposób można zidentyfikować producenta w UE.

Aby zidentyfikować **producentów opakowań transportowych**, należy wziąć pod uwagę definicję producenta i następujące czynniki:

- 1) Czy wyrób jest gotowy do pełnienia funkcji opakowania? Na opakowania transportowe często składa się wiele części lub elementów pomocniczych, które same w sobie nie pełnią funkcji opakowania. W związku z tym, jeżeli opakowanie jest gotowe do pełnienia funkcji opakowania dopiero po dodaniu innych części składowych, podmiot, które składa je razem, będzie wytwórcą i pierwszym potencjalnym producentem.
- 2) Kto jest wytwórcą opakowań transportowych? W przeciwieństwie do opakowań handlowych i zbiorczych producenta opakowań transportowych należy zidentyfikować w odniesieniu do pustych opakowań, ponieważ często to puste opakowania są udostępniane na rynku po raz pierwszy. Jeżeli jednak opakowanie transportowe oznaczono nazwą lub znakiem towarowym, producentem będzie zazwyczaj podmiot napełniający opakowanie. Jeżeli opakowania transportowego nie można jednoznacznie zidentyfikować, wówczas producentem będzie zazwyczaj faktyczny wytwórca opakowania (więcej szczegółowych informacji zawiera pkt 3 dotyczący definicji wytwórcy).
- 3) W którym państwie członkowskim i komu udostępnia się opakowanie? Jeżeli opakowanie transportowe jest udostępniane po raz pierwszy w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym znajduje się wytwórca opakowania, wytwórca będzie producentem wyłącznie w sytuacji, gdy odbiorcą jest użytkownik końcowy produktu w opakowaniu. W przeciwnym razie producentem będzie odbiorca.

Na przykład przedsiębiorstwo A produkuje w państwie członkowskim duże pudła tekturowe bez nazwy i znaku towarowego. Przedsiębiorstwo A sprzedaje puste pudła tekturowe przedsiębiorstwu B w tym samym państwie członkowskim. W tej transakcji producentem jest przedsiębiorstwo A. Jeżeli jednak pudło tekturowe jest opatrzone nazwą lub znakiem towarowym przedsiębiorstwa B, przedsiębiorstwo B staje się producentem w tym państwie członkowskim. Niemniej jednak w sytuacji, w której przedsiębiorstwo B sprzedaje napełnione pudła tekturowe przedsiębiorstwu C w innym państwie członkowskim, producentem w tym innym państwie członkowskim będzie przedsiębiorstwo C. Wreszcie jeżeli pudła tekturowe zostaną wywiezione do państwa trzeciego, w żadnym państwie członkowskim nie będzie producenta, ponieważ nie oczekuje się, że pudła staną się odpadami w UE.

Jeżeli chodzi o **producentów opakowań handlowych**, producentem jest podmiot gospodarczy, który napełnia opakowanie i udostępnia je po raz pierwszy na terytorium państwa członkowskiego. Na przykład przedsiębiorstwo D napełnia pojemnik owocami i sprzedaje owoce w opakowaniu supermarketowi w tym samym państwie członkowskim. W takim przypadku przedsiębiorstwo D zostanie uznane za producenta w tym państwie członkowskim, ponieważ udostępnia w nim opakowanie po raz pierwszy i oczekuje się, że opakowanie stanie się tam odpadem. Jeżeli jednak przedsiębiorstwo D sprzedaje owoce w opakowaniu supermarketowi w innym państwie członkowskim, to supermarket w tym państwie członkowskim będzie producentem, ponieważ po raz pierwszy udostępni owoce w opakowaniu na rynku w tym państwie członkowskim, gdzie opakowanie stanie się odpadem.

W sytuacji opisanej w art. 3 ust. 1 pkt 15 lit. d) producenta zidentyfikowano jako wytwórcę, importera lub dystrybutora, który po raz pierwszy udostępnia produkty w opakowaniu bezpośrednio użytkownikom końcowym na terytorium innego państwa członkowskiego. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 23 „użytkownik końcowy” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w UE i której udostępniono produkt jako konsumentowi albo jako profesjonalnemu użytkownikowi końcowemu oraz która nie udostępnia dalej tego produktu na rynku w postaci jej dostarczonej. Posługując się powyższym przykładem, można tę sytuację zilustrować szerzej: jeżeli przedsiębiorstwo D posiada sklep internetowy, w którym sprzedaje owoce w opakowaniu użytkownikowi końcowemu owoców w innym państwie członkowskim, przedsiębiorstwo D będzie producentem i musi wypełniać obowiązki w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta w tym innym państwie członkowskim.

Czynnikiem decydującym będzie zatem to, czy profesjonalny użytkownik końcowy wykorzystuje produkt w swojej produkcji i tym samym nie udostępnia go dalej w postaci, w jakiej został mu dostarczony. Przedsiębiorstw logistycznych, które otrzymują towary w opakowaniu przywożone z państw trzecich i prowadzą działania związane z obsługą, takie jak rozpakowywanie lub przepakowywanie do mniejszych ilości przed wysłaniem produktu w opakowaniu, nie uznaje się za użytkowników końcowych. Jeżeli produkt jest przepakowywany, przedsiębiorstwa te są raczej producentami opakowania transportowego, mimo że produkty w opakowaniu nie stanowią ich własności.

4. Definicja importera i status „oddziału”

Przepis prawny:

W art. 3 ust. 1 pkt 17 zdefiniowano „importera” jako *każdą osobę fizyczną lub prawną, która ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w Unii i wprowadza do obrotu opakowanie z państwa trzeciego.*

Interpretacja Komisji:

Definicja importera opiera się na definicji „importera” zawartej w art. 3 pkt 9 rozporządzenia (UE) 2019/1020⁽¹²⁾ i powinna być interpretowana zgodnie z ogólnymi wytycznymi interpretacyjnymi zawartymi w Niebieskim przewodniku⁽¹³⁾. Z definicji tej wynika, że muszą być spełnione łącznie dwa warunki: a) posiadanie siedziby lub miejsca zamieszkania w UE oraz b) wprowadzanie do obrotu opakowań lub produktów w opakowaniu pochodzących spoza UE.

Pojęcie posiadania „miejsca zamieszkania lub siedziby” należy interpretować jako posiadanie w państwie członkowskim zarejestrowanego adresu w celu zapewnienia jurysdykcji w zakresie egzekwowania przepisów i nadzoru rynku, a także zagwarantowania, że w Unii istnieje strona odpowiedzialna za zgodność, identyfikowalność i działania naprawcze.

W większości przypadków oddział nie jest odrębnym podmiotem prawnym, a ponieważ działa wyłącznie pod nazwą jednostki dominującej, nie nabywa samodzielnie praw i obowiązków. Umowy zawarte przez oddział są zatem prawnie wiążące dla jednostki dominującej.

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 (Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1).

⁽¹³⁾ Zawiadomienie Komisji – „Niebieski przewodnik” – wdrażanie unijnych przepisów dotyczących produktów 2022 (Dz.U. C 247, 29.6.2022, s. 1).

Zgodnie z unijnymi i krajowymi przepisami podatkowymi oddział jest zazwyczaj traktowany do celów podatkowych jako stały zakład⁽¹⁴⁾. Obowiązki podatkowe i rejestracja podatkowa nie nadają jednak odrębnej osobowości prawnej i nie zmieniają statusu oddziałów pod względem zgodności regulacyjnej. Szereg orzeczeń TSUE⁽¹⁵⁾ potwierdza, że stały zakład nie jest równoważny z założeniem spółki.

Ponieważ oddział nie posiada odrębnej osobowości prawnej, nie może kwalifikować się jako importer w rozumieniu PPWR. Wymóg posiadania *miejsca zamieszkania lub siedziby* odnosi się do osoby fizycznej lub prawnej zarejestrowanej w UE, a nie do oddziału. Oddział może stać się odrębnym podmiotem prawnym (tj. jednostką zależną), jeżeli jest utworzony na mocy prawa państwa członkowskiego, posiada własną osobowość prawną oraz prawa i obowiązki, a także może niezależnie posiadać na własność aktywa, pozywać i być pozywanym.

W związku z tym wytwórca spoza UE posiadający tylko oddział w UE musi albo utworzyć jednostkę zależną w UE, albo wyznaczyć upoważnionego przedstawiciela zgodnie z definicją w art. 3 ust. 1 pkt 19, jeżeli wymaga tego państwo członkowskie, na którego terytorium udostępnia opakowania lub produkty w opakowaniu po raz pierwszy.

To samo rozumowanie ma zastosowanie do kwestii, czy oddział osoby fizycznej lub prawnej spoza UE może być „dystrybutorem” w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 18.

Obowiązki w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta przewidziane w PPWR mają zastosowanie do „producentów” (wytwórców, importerów lub dystrybutorów), którzy po raz pierwszy udostępniają opakowania lub produkty w opakowaniu na terytorium państwa członkowskiego (zob. pkt 4 niniejszego dokumentu). Rozporządzenie nie rozszerza wyraźnie obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta na podmioty, które są wyłącznie zarejestrowane do celów VAT lub mają stały zakład nieposiadający osobowości prawnej. Twierdzenie, że sam fakt rejestracji do celów VAT jest równoznaczny z posiadaniem „miejsca zamieszkania lub siedziby” na potrzeby obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta, byłoby sprzeczne ze zharmonizowaną definicją importera zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 17. Państwa członkowskie nie mogą nakładać dodatkowych wymogów, które podważają harmonizację pojęcia producenta i importera wynikającą z PPWR.

5. Egzekwowanie ograniczeń dotyczących PFAS w opakowaniach przeznaczonych do kontaktu z żywnością i wyczerpanie zapasów

Przepisy prawne:

W art. 3 ust. 1 pkt 13 zdefiniowano „wytwórcę” jako osobę fizyczną lub prawną, która zleca zaprojektowanie lub wytworzenie opakowania lub produktu w opakowaniu pod swoją własną nazwą lub swoim własnym znakiem towarowym, niezależnie od tego, czy na opakowaniu lub na produkcie w opakowaniu widoczny jest jakikolwiek inny znak towarowy (...).

W art. 3 ust. 1 pkt 10 zdefiniowano „wprowadzenie do obrotu” jako udostępnienie opakowania, pustego lub z produktem, na rynku Unii po raz pierwszy. W art. 3 ust. 1 pkt 11 udostępnianie na terytorium państwa członkowskiego zdefiniowano jako wszelkie dostawy opakowań, pustych lub z produktem, w celu ich dystrybucji, użycia lub wykorzystania (...) za opłatą lub nieodpłatnie.

Art. 5 ust. 5 stanowi: *Od dnia 12 sierpnia 2026 r. nie wprowadza się do obrotu opakowań przeznaczonych do kontaktu z żywnością, jeżeli zawierają one substancje per- i polifluoroalkilowe (PFAS) w stężeniu równym następującym dopuszczalnym wartościom lub je przekraczającym, w zakresie, w jakim wprowadzanie do obrotu opakowania zawierającego takie stężenie PFAS nie jest zakazane na podstawie innego aktu prawnego Unii:*

- a) 25 ppb dla wszelkich PFAS mierzonych za pomocą ukierunkowanej analizy PFAS (polimerowe PFAS wyłączone z kwantyfikacji);
- b) 250 ppb dla sumy PFAS mierzonej jako suma ukierunkowanej analizy PFAS, w stosownych przypadkach z wcześniejszą degradacją prekursorów (polimerowe PFAS wyłączone z kwantyfikacji); oraz

⁽¹⁴⁾ Zgodnie z art. 5 modelowej konwencji OECD „zakład” (stały zakład) oznacza stałą placówkę, przez którą całkowicie lub częściowo prowadzona jest działalność gospodarcza przedsiębiorstwa. Obejmuje to w szczególności: a) siedzibę zarządu, b) filię (oddział) i c) biuro (...).

⁽¹⁵⁾ Wyrok z dnia 7 kwietnia 2022 r., Berlin Chemie, C-333/20, EU:C:2022:291; wyrok z dnia 13 czerwca 2024 r., Adient, C-533/22, EU:C:2024:501.

- c) 50 ppm dla PFAS (w tym polimerowych PFAS); jeżeli całkowita zawartość fluoru przekracza 50 mg/kg, wytwórca, importer lub dalszy użytkownik zdefiniowany, odpowiednio, w art. 3 pkt 9, 11 i 13 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 dostarcza wytwórcy lub importerowi zdefiniowanym, odpowiednio, w art. 3 ust. 1 pkt 13 i 17 niniejszego rozporządzenia, na ich wniosek, dowód dotyczący ilości fluoru mierzonej jako zawartość PFAS albo substancji niebędących PFAS w celu sporządzenia przez nich dokumentacji technicznej, o której mowa w załączniku VII do niniejszego rozporządzenia.

Interpretacja Komisji:

Opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością to opakowania, które przeznaczone do kontaktu z żywnością lub które mają już kontakt z żywnością i zostały do tego celu przeznaczone, zgodnie z zakresem przepisów UE dotyczących żywności.

Na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/1020 w sprawie zasad nadzoru rynku do weryfikacji przestrzegania limitów PFAS są właściwe organy nadzoru, o których mowa w PPWR.

Istnieje kilka protokołów i metodyk badania obecności PFAS w różnych matrycach, ale nie istnieje zharmonizowana metodyka dotycząca PFAS w opakowaniach przeznaczonych do kontaktu z żywnością na szczeblu UE. W tym kontekście zaleca się następujące podejście stopniowe, oparte na najnowocześniejszych zdolnościach analitycznych i metaanalizie badań odpowiednich matryc pod kątem PFAS, w celu egzekwowania limitów PFAS od daty rozpoczęcia ich stosowania, tj. od 12 sierpnia 2026 r.:

- 1) kwantyfikacja całkowitej zawartości fluoru (TF) (etap 1): jeżeli TF wynosi poniżej 50 mg/kg ⁽¹⁶⁾, próbkę można uznać za zgodną z limitem;
- 2) jeżeli TF przekracza 50 mg/kg, w celu potwierdzenia, czy fluor jest organiczny (PFAS), czy nieorganiczny, na etapie 2 można zastosować metody takie jak piroliza GC/MS. Jeżeli zawartość fluoru organicznego wynosi poniżej 50 mg/kg, próbkę można uznać za zgodną z limitem;
- 3) na etapie 3 zaleca się bezpośrednią analizę utleniających prekursorów ogółem (TOP) w celu sprawdzenia zgodności z limitem stężenia granicznego wynoszącym 25 µg/kg ⁽¹⁷⁾ i 250 µg/kg.

Na podstawie dowodów, którymi obecnie dysponuje Komisja, wszystkie próbki zgodne z wymogami badania (1) są również zgodne z wymogami badań (2) i (3).

Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania rozporządzenia (UE) 2017/625 do kontroli przeprowadzanych w celu weryfikacji zgodności z przepisami dotyczącymi materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym z przepisami określonymi w art. 5 ust. 5 PPWR.

W odniesieniu do zawierających PFAS opakowań, które zostały wyprodukowane przed dniem 12 sierpnia 2026 r., w PPWR nie przewidziano okresu przejściowego na wyczerpanie zapasów. W związku z tym opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością wprowadzone do obrotu po dniu 12 sierpnia 2026 r. muszą być zgodne z limitami PFAS określonymi w niniejszym rozporządzeniu, natomiast opakowania wprowadzone do obrotu przed dniem 12 sierpnia 2026 r. mogą pozostać w obrocie i nie trzeba ich wycofywać. Nie przewidziano wyjątków dotyczących opakowań zawierających materiał pochodzący z recyklingu.

Ogólnie rzecz biorąc, opakowania handlowe i zbiorcze przeznaczone do kontaktu z żywnością wprowadza się do obrotu po ich napełnieniu, o ile końcowe etapy przetwarzania, takie jak procesy plombowania, mogą mieć wpływ na zgodność opakowania z przepisami, natomiast opakowania transportowe i usługowe wprowadza się do obrotu puste.

Zgodnie z Niebieskim przewodnikiem dotyczącym wdrażania unijnych przepisów dotyczących produktów ⁽¹⁸⁾ wprowadzanie do obrotu ma miejsce, gdy istnieje oferta lub porozumienie między stronami dotyczące przeniesienia tytułu własności, posiadania lub innego prawa własności (...). Można tego dokonać za opłatą lub nieodpłatnie po zakończeniu etapu wytwarzania produktu. W związku z tym wytwórca mógłby wprowadzić do obrotu puste lub napełnione opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością poprzez samo przeniesienie zgodnego z prawem posiadania. W przypadku przywożonych opakowań lub produktów w opakowaniu odpowiednim znacznikiem czasu jest „dopuszczenie do swobodnego obrotu” wraz z zakończeniem procedury celnej.

⁽¹⁶⁾ mg/kg = ppm.

⁽¹⁷⁾ µg/kg = ppb.

⁽¹⁸⁾ Zawiadomienie Komisji Niebieski przewodnik – wdrażanie unijnych przepisów dotyczących produktów 2022 (Dz.U. C 247 z 29.6.2022, s. 1).

6. Data rozpoczęcia stosowania wymogu, zgodnie z którym należy zapewnić, aby opakowania były zdatne do recyklingu

Przepisy prawne:

Art. 6 ust. 1: Wszystkie opakowania wprowadzane do obrotu muszą być zdatne do recyklingu.

Art. 6 ust. 2: Uznaje się, że opakowanie jest zdatne do recyklingu, jeżeli spełnia następujące warunki:

- a) jest projektowane z myślą o recyklingu materiałów umożliwiającym wykorzystanie powstałych surowców wtórnych, których jakość w porównaniu z materiałem oryginalnym jest wystarczająca, aby można je było wykorzystać do zastąpienia surowców pierwotnych zgodnie z ust. 4; oraz
- b) gdy staje się odpadem, może być zbierane selektywnie zgodnie z art. 48 ust. 1 i 5, sortowane z przeznaczeniem do konkretnych strumieni odpadów bez wpływu na możliwość recyklingu innych strumieni odpadów oraz poddawane recyklingowi na dużą skalę, na podstawie metodyki określonej zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu.

Opakowanie zgodne z aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie ust. 4 uznaje się za spełniające warunek określony w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego ustępu.

Opakowanie zgodne z aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie ust. 4 i aktami wykonawczymi przyjętymi na podstawie ust. 5 uznaje się za spełniające warunki określone w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Akapit pierwszy lit. a) niniejszego ustępu stosuje się od dnia 1 stycznia 2030 r. lub 24 miesiące od dnia wejścia w życie aktów delegowanych przyjętych na podstawie ust. 4 akapit pierwszy, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza.

Akapit pierwszy lit. b) niniejszego ustępu stosuje się od dnia 1 stycznia 2035 r. lub, w odniesieniu do wymogu poddawania recyklingowi na dużą – od dnia 1 stycznia 2035 r. lub pięć lat od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych przyjętych na podstawie ust. 5, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza.

Interpretacja Komisji:

W art. 6 ust. 1 ustanowiono wymóg, aby wszystkie wprowadzane do obrotu opakowania były zdatne do recyklingu, bez wskazania konkretnego terminu rozpoczęcia stosowania tego przepisu, co oznacza, że ma on zastosowanie od dnia 12 sierpnia 2026 r.

Art. 6 ust. 2 lit. a) stosuje się od dnia 1 stycznia 2030 r. lub 24 miesiące od dnia wejścia w życie aktów delegowanych przyjętych na podstawie ust. 4 akapit pierwszy, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza. Zgodnie z art. 6 ust. 4 ten akt delegowany, który w pełni zharmonizuje wymogi dotyczące projektowania z myślą o recyklingu oraz powiązaną z nimi metodykę oceny, powinien zostać przyjęty przez Komisję do dnia 1 stycznia 2028 r.

Art. 6 ust. 1 jest podobny do wymogu zasadniczego określonego w pkt 3 lit. a) załącznika II do dyrektywy 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (zwanej dalej „PPWD”), dotyczącego opakowań podlegających odzyskowi w formie recyklingu materiałów, ale nie jest to ten sam wymóg. Na przykład, chociaż PPWD zawierała „wymogi zasadnicze” dotyczące składu i projektu opakowania, nie nakładała ona obowiązku sporządzenia jednolitej dokumentacji technicznej powiązanej ze zharmonizowanymi kryteriami dotyczącymi możliwości recyklingu. Ponadto sposób sformułowania wymogu zasadniczego dotyczącego „opakowań podlegających odzyskowi w formie recyklingu materiałów” (pkt 3 lit. a) załącznika II do PPWD) był niejasny i wymóg ten trudno było prawnie egzekwować. Należy zatem rozumieć, że do dnia rozpoczęcia stosowania art. 6 ust. 2 lit. a) PPWR dotyczącego wymogów w zakresie projektowania z myślą o recyklingu wytwórcy muszą spełniać jedynie wymogi zgodne z PPWD i powiązanymi normami zharmonizowanymi (np. EN 13430:2004 – Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do recyklingu materiałowego⁽¹⁹⁾).

⁽¹⁹⁾ Commission communication in the framework of the implementation of the European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on packaging and packaging waste Text with EEA relevance (OJ C 44, 19.2.2005, s. 23).

Od momentu przyjęcia aktu delegowanego na podstawie art. 6 ust. 4 wytwórcy będą mieli 24 miesiące na spełnienie wymogów dotyczących projektowania z myślą o recyklingu i na zapewnienie, aby wprowadzono do obrotu wyłącznie opakowania zdatne do recyklingu w rozumieniu PPWR. Jeżeli wspomniany akt delegowany wejdzie w życie po dniu 1 stycznia 2028 r., wymogi te będą miały zastosowanie 24 miesiące od tej daty.

Wytwórcy nie muszą przeprowadzać procedury oceny zgodności wynikającej z art. 38 i załącznika VII do PPWR w odniesieniu do możliwości recyklingu do czasu wejścia w życie aktu delegowanego lub aktów delegowanych na podstawie art. 6 ust. 4 PPWR.

7. Zwolnienia z celów dotyczących zawartości materiału pochodzącego z recyklingu

Przepisy prawne:

Motyw 50: Materiały do kontaktu z żywnością zawierające tworzywa sztuczne pochodzące z recyklingu muszą spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2022/1616, które obejmuje wymogi w zakresie technologii recyklingu. W odniesieniu do opakowań z tworzyw sztucznych, z wyjątkiem przypadków, gdy takie opakowania są wykonane z politereftalanu etylenu (PET), należy, z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do dnia rozpoczęcia stosowania odpowiednich wymogów dotyczących zawartości materiału pochodzącego z recyklingu, dokonać ponownej oceny dostępności odpowiednich technologii recyklingu dla takich opakowań z tworzyw sztucznych. Ocena ta powinna również obejmować status dopuszczenia na podstawie odpowiednich przepisów Unii oraz wprowadzenie takiej technologii w praktyce. Na podstawie tej oceny może zaistnieć potrzeba wprowadzenia odstępstw od wymogów dotyczących zawartości materiału pochodzącego z recyklingu w odniesieniu do określonych opakowań z tworzyw sztucznych do kontaktu z produktami wrażliwymi lub potrzeba zmiany wykazu wyjątków określonych w niniejszym rozporządzeniu. W tym celu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE.

Art. 7 ust. 5 stanowi, że [u]stępy 1 i 2 nie mają zastosowania do:

- a) opakowań z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością w przypadku, gdy ilość materiału pochodzącego z recyklingu stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz powoduje niezgodność produktów w opakowaniu z rozporządzeniem (WE) nr 1935/2004;
- b) jakichkolwiek części z tworzywa sztucznego stanowiących mniej niż 5 % całkowitej masy całej jednostki opakowania.

Art. 7 ust. 12: Do dnia 1 stycznia 2028 r. Komisja oceni potrzebę wprowadzenia odstępstw od minimalnych zawartości procentowych materiału pochodzącego z recyklingu ustanowionych w ust. 1 lit. b) i d) w odniesieniu do określonych opakowań z tworzyw sztucznych lub potrzebę zmiany wykazu wyjątków w ust. 4 w odniesieniu do określonych opakowań z tworzyw sztucznych.

Na podstawie oceny, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w przypadku gdy odpowiednie technologie recyklingu służące do recyklingu opakowań z tworzyw sztucznych nie są dozwolone na podstawie odpowiednich przepisów Unii lub nie są wystarczająco dostępne w praktyce, biorąc pod uwagę wszelkie wymogi związane z bezpieczeństwem, w szczególności dotyczące opakowań z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z produktami wrażliwymi, w tym opakowań żywności, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 64, aby wprowadzić zmiany w niniejszym rozporządzeniu w celu:

- a) wprowadzenia odstępstw dotyczących zakresu, terminu obowiązywania lub poziomu minimalnej zawartości procentowej określonej w ust. 1 lit. b) i d) niniejszego artykułu w odniesieniu do określonych opakowań z tworzyw sztucznych; oraz
- b) w stosownych przypadkach, zmiany wykazu wyjątków w ust. 4 niniejszego artykułu.

Interpretacja Komisji:

W art. 7 ust. 5 ustanowiono szczególne zwolnienia z obowiązku dotyczącego zawartości materiału pochodzącego z recyklingu. Zwolnienie ustanowione w art. 7 ust. 5 lit. a) dotyczy opakowań z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością w przypadku, gdy ilość materiału pochodzącego z recyklingu stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz powoduje niezgodność produktów w opakowaniu z rozporządzeniem (WE) nr 1935/2004⁽²⁰⁾. Zwolnienie ustanowione w art. 7 ust. 5 lit. b) dotyczy części z tworzywa sztucznego stanowiących mniej niż 5 % całkowitej masy jednostki opakowania. Pojęcie „części z tworzywa sztucznego” należy interpretować zgodnie z definicją opakowania wielomateriałowego zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 24 PPWR.

Oba zwolnienia mają bezpośrednie zastosowanie, w związku z czym Komisja ani właściwe organy krajowe nie muszą ich specjalnie przyznawać. Aby zwolnienia miały zastosowanie, wytwórca musi wykazać zgodność z wymogami dotyczącymi zwolnień w dokumentacji technicznej, przedstawiając udokumentowane dowody (np. dotyczące braku dozwolonych technologii recyklingu).

⁽²⁰⁾ Dz.U. L 338 z 13.11.2004, s. 4.

Aby kwalifikować się do zwolnienia określonego w art. 7 ust. 5 lit. a), w dokumentacji technicznej zastosowany polimer należy określić w odniesieniu do każdej części z tworzywa sztucznego, która stanowi co najmniej 5 % całkowitej masy jednostki opakowania. Dokumentacja ta musi potwierdzać, że przy uwzględnieniu zamierzonego zastosowania opakowania i celu:

- w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2022/1616 nie wymieniono odpowiedniej technologii recyklingu dla tego polimeru oraz że
- technologia recyklingu nie jest dostępna na skalę przemysłową do produkcji tego polimeru zgodnie z procesami opisanymi w art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia.

Ponadto do 1 stycznia 2028 r. Komisja oceni potrzebę przyznania dalszych zwolnień z obowiązków dotyczących zawartości materiału pochodzącego z recyklingu w opakowaniach z tworzyw sztucznych lub zmiany istniejących zwolnień wymienionych w art. 7 ust. 4 PPWR.

8. Elastyczność państw członkowskich w zakresie wprowadzania obowiązku stosowania opakowań kompostowalnych i domniemanie zgodności

Przepisy prawne:

Motyw 53: Strumień bioodpadów jest często zanieczyszczany konwencjonalnymi tworzywami sztucznymi, a strumienie recyklingu materiałów są często zanieczyszczane kompostowalnymi tworzywami sztucznymi. Takie zanieczyszczenia krzyżowe prowadzą do marnotrawienia zasobów oraz obniżają jakość surowców wtórnych, dlatego należy im zapobiegać u źródła. W świetle tych obaw państwa członkowskie powinny wskazać odpowiedni sposób gospodarowania odpadami na swoim terytorium w odniesieniu do opakowań kompostowalnych. Ponieważ właściwa droga unieszkodliwiania opakowań kompostowalnych z tworzyw sztucznych staje się coraz bardziej niejasna dla konsumentów, uzasadnione i konieczne jest ustanowienie jednoznacznych i wspólnych przepisów dotyczących stosowania opakowań kompostowalnych z tworzyw sztucznych i nakazujących ich stosowanie tylko wtedy, gdy przynosi to wyraźne korzyści dla środowiska lub zdrowia ludzkiego. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy zastosowanie opakowań kompostowalnych ułatwia zbieranie lub unieszkodliwianie bioodpadów, na przykład w przypadku produktów, w których oddzielenie zawartości od opakowania jest szczególnie trudne, takich jak torebki z herbatą.

Motyw 54: W przypadku ograniczonych zastosowań opakowań z polimerów tworzyw sztucznych ulegających biodegradacji istnieje możliwość wykazania korzyści dla środowiska wynikająca ze stosowania opakowań kompostowalnych, które w kontrolowanych warunkach trafiają do kompostowni, w tym do instalacji fermentacji beztlenowej. Ponadto, w przypadku gdy państwo członkowskie stosuje art. 22 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2008/98/WE i w tym państwie członkowskim dostępne są odpowiednie systemy zbierania odpadów i infrastruktura przetwarzania odpadów, państwo to powinno dysponować elastycznością przy podejmowaniu decyzji o zezwoleniu na udostępnianie na jego terytorium po raz pierwszy jednorazowych opakowań kompostowalnych z kawą, herbatą lub z innymi napojami, składających się z materiałów innych niż metal, bardzo lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego i lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego oraz udostępnianie na ich terytorium po raz pierwszy innych opakowań, które podlegałyby wymogowi kompostowalności przed dniem rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia. Aby zapobiec dezorientacji konsumentów co do prawidłowej drogi unieszkodliwiania odpadów oraz biorąc pod uwagę korzyści dla środowiska wynikające z zamkniętego obiegu węgla, wszystkie pozostałe opakowania powinny być poddawane recyklingowi materiałów, a projekt takich opakowań powinien zapewniać, aby nie miały one wpływu na możliwość recyklingu innych strumieni odpadów.

Motyw 56: Jak opisano w „Ramach polityki UE dotyczących biopochodnych, biodegradowalnych i kompostowalnych tworzyw sztucznych”, określonych w komunikacie Komisji z dnia 30 listopada 2022 r., zgodność z normami dotyczącymi kompostowania przemysłowego nie obejmuje rozkładu w ramach kompostowania w warunkach domowych. W przypadku kompostowania przemysłowego wymaganymi warunkami są wysokie temperatury i wysokie poziomy wilgotności. W przypadku kompostowania w warunkach domowych, prowadzonego przez osoby prywatne, w tym w społecznościach, rzeczywiste warunki zależą w dużym stopniu od lokalnych warunków klimatycznych i praktyk konsumentów. W związku z tym istnieje ryzyko, że biodegradacja w ramach kompostowania w warunkach domowych będzie przebiegać wolniej niż w przypadku kompostowania przemysłowego lub nie zostanie zakończona. W szczególności kompostowanie w warunkach domowych opakowań z tworzyw sztucznych powinno być rozważane wyłącznie w przypadku konkretnych zastosowań oraz w kontekście szczególnych warunków lokalnych, pod nadzorem odpowiednich organów.

Art. 9 ust. 2: Na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 1, w przypadku gdy państwa członkowskie zezwalają na zbieranie wraz z bioodpadami odpadów o podobnych właściwościach w zakresie biodegradowalności i kompostowalności zgodnie z art. 22 ust. 1

dyrektywy 2008/98/WE oraz gdy dostępne są odpowiednie systemy zbierania odpadów i infrastruktura przetwarzania odpadów w celu zapewnienia, aby opakowania kompostowalne trafiały do strumienia gospodarowania bioodpadami, państwa członkowskie mogą wymagać, aby następujące opakowania były udostępniane na ich terytorium po raz pierwszy, tylko jeżeli opakowania te są kompostowalne:

- a) opakowania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. g), składające się z materiałów innych niż metal, bardzo lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego i lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego;
- b) opakowania inne niż te, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu, które zgodnie z wymogami danego państwa członkowskiego musiały już być kompostowalne przed dniem rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia.

Interpretacja Komisji:

Państwa członkowskie mogą do dnia 12 sierpnia 2026 r. zdecydować, czy opakowania dodatkowe w stosunku do formatów opakowań wymienionych w art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2 lit. a) powinny być kompostowalne na ich terytoriach. Państwa członkowskie mogą jedynie zdecydować, że takie dodatkowe formaty opakowań kompostowalnych są kompostowalne w warunkach przemysłowych. Aby uniknąć nieporozumień, państwa członkowskie powinny jasno informować podmioty gospodarcze i ogół społeczeństwa, a także Komisję Europejską o wszelkich przepisach krajowych nakładających obowiązek kompostowalności dodatkowych elementów opakowania. Zaleca się, aby państwa członkowskie sporządziły wyraźne wykazy takich elementów i podały je do wiadomości publicznej w celu zapewnienia, aby podmioty gospodarcze mogły spełnić związane z tym wymogi dotyczące etykietowania i kompostowalności.

Chociaż rozporządzenie dopuszcza kompostowalność w warunkach domowych w odniesieniu do ograniczonej liczby opakowań z tworzyw sztucznych wymienionych w art. 9 ust. 1, co odzwierciedla sytuacje, w których państwa członkowskie wdrażają kompostowanie w warunkach domowych jako jeden z wariantów gospodarowania odpadami w odniesieniu do bioodpadów, kompostowanie w warunkach domowych powinno być rozważane wyłącznie w kontekście szczególnych warunków lokalnych i wdrażane pod nadzorem odpowiednich organów. Aby uniknąć nieporozumień, państwa członkowskie powinny jasno informować podmioty gospodarcze i ogół społeczeństwa, a także Komisję Europejską o wszelkich przepisach krajowych nakładających obowiązek kompostowalności w warunkach domowych. Zaleca się, aby państwa członkowskie sporządziły wyraźne wykazy takich wyrobów i podały je do wiadomości publicznej w celu zapewnienia, aby podmioty gospodarcze mogły spełnić związane z tym wymogi dotyczące etykietowania i kompostowalności.

PPWR umożliwi państwom członkowskim wprowadzenie wymogu kompostowalności w warunkach domowych przed przyjęciem odpowiednich norm zharmonizowanych lub nawet w przypadku ich braku.

Jeżeli chodzi o domniemanie zgodności opakowań kompostowalnych w warunkach domowych, wszelkie istniejące normy krajowe dotyczące kompostowalności w warunkach domowych i istniejące systemy certyfikacji mogą być wykorzystywane przez wytwórców do wykazania zgodności z art. 9. Certyfikaty nie tworzą jednak domniemania zgodności z wymogiem dotyczącym kompostowalności.

Do 12 lutego 2026 r., zgodnie z art. 9 ust. 6, Komisja zwróci się do europejskich organów normalizacyjnych o opracowanie nowej, ogólnounijnej normy dotyczącej kompostowalności w warunkach domowych.

Istniejąca norma EN 13432 dotycząca kompostowania przemysłowego⁽²¹⁾ może być stosowana jako wytyczne do czasu przyjęcia nowej normy. Domniemanie zgodności z nowymi normami zharmonizowanymi dotyczącymi opakowań kompostowalnych będzie jednak ponownie możliwe dopiero od dnia opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* nowej decyzji zawierającej wykaz odpowiednich norm zharmonizowanych, zgodnie z wnioskiem Komisji przedstawionym na podstawie art. 9 ust. 6.

9. Definicja terminów „przepuszczalny” i „miękki po użyciu” w kontekście opakowań kompostowalnych

Przepisy prawne:

Art. 3 ust. 1 stanowi: *Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:*

(...)

- f) *przepuszczalne torebki z herbatą, kawą lub innym napojem, lub miękkie po użyciu pojedyncze porcje używane w systemach do przygotowywania herbaty, kawy lub innych napojów, przeznaczone do użycia i usunięcia wraz z produktem.*

⁽²¹⁾ „Opakowania – Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do odzysku przez kompostowanie i biodegradację – Program badań i kryteria oceny do ostatecznej akceptacji opakowań”.

Interpretacja Komisji:

Art. 9 ust. 1 jest przepisem neutralnym pod względem materiału i może odnosić się do przepuszczalnych torebek z herbatą, kawą lub innymi napojami lub do miękkich po użyciu jednoporcjowych torebek z herbatą lub kawą wykonanych z dowolnego materiału, w tym jednoporcjowych torebek papierowych. W związku z tym, zgodnie z art. 9, opakowania takie muszą być zaprojektowane do kompostowania do dnia 12 lutego 2028 r.

10. Minimalizacja opakowań*Przepisy prawne:*

Motyw 60: (...) Chociaż kwestia marketingu i akceptacji przez konsumentów nadal mają znaczenie przy projektowaniu opakowań, nie powinny stanowić elementu kryteriów wydajności, który sam w sobie uzasadniałby dodatkową masę i objętość opakowania. (...)

Art. 10 ust. 1: Do dnia 1 stycznia 2030 r. wytwórca lub importer zapewnią, aby wprowadzane do obrotu opakowanie było zaprojektowane w taki sposób, aby jego masa i objętość były ograniczone do minimum niezbędnego do zapewnienia jego funkcjonalności, z uwzględnieniem jego kształtu oraz materiału, z którego jest ono wykonane.

Art. 10 ust. 2: Wytwórca lub importer zapewniają, aby opakowania, które nie spełniają kryteriów wydajności określonych w załączniku IV (...) nie były wprowadzane do obrotu, chyba że (...).

Art. 10 ust. 2 lit. a) i b) przewidują dwa zwolnienia, a mianowicie:

- a) projekt opakowania jest chroniony wzorami wspólnotowymi na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 lub prawami ze wzorów objętymi zakresem stosowania dyrektywy 98/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, w tym umowami międzynarodowymi obowiązującymi w jednym z państw członkowskich, lub jego kształt jest jednym ze znaków towarowych objętych zakresem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady(UE) 2017/1001 lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2436, w tym znaków towarowych zarejestrowanych na podstawie umów międzynarodowych obowiązujących w jednym z państw członkowskich, prawa ze wzoru i znaki towarowe są chronione przed dniem 11 lutego 2025 r. oraz stosowanie wymogów na podstawie niniejszego artykułu wpłynęłoby na projekt opakowania – w taki sposób, że zmieniłoby jego nowy lub indywidualny charakter, lub wpłynęłoby na znak towarowy – w taki sposób, że znak ten nie umożliwiłby już odróżnienia oznaczonego nim towaru od towarów innych przedsiębiorstw; lub
- b) produkt lub napój w opakowaniu korzystają z oznaczenia geograficznego chronionego na podstawie przepisów prawa Unii, takich jak rozporządzenie nr 1308/2013 w odniesieniu do wina lub rozporządzenie (UE) 2019/787 w odniesieniu do napojów spirytusowych lub rozporządzenie (UE) 2023/2411 w odniesieniu do produktów rzemieślniczych i przemysłowych, lub jest objęty systemem jakości, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1143.

Art. 10 ust. 3: Do dnia 12 lutego 2027 r. Komisja zwróci się do europejskich organizacji normalizacyjnych o przygotowanie lub aktualizację, stosownie do przypadku, norm zharmonizowanych ustanawiających metodykę obliczania i pomiaru zgodności z wymogami dotyczącymi minimalizacji opakowań na podstawie niniejszego rozporządzenia. W odniesieniu do najpowszechniejszych rodzajów i formatów opakowań takie normy powinny określać maksymalne odpowiednie limity masy i objętości oraz, w stosownych przypadkach, grubości ścianek i maksymalnej pustej przestrzeni.

Załącznik IV część A pkt 4: Funkcjonalność opakowania: projekt opakowania musi zapewniać jego funkcjonalność, biorąc pod uwagę przeznaczenie produktu i jego szczególne cechy prowadzące do jego sprzedaży, na przykład jako prezent lub z okazji wydarzeń sezonowych.

Interpretacja Komisji:

Wymogi w zakresie minimalizacji opakowań pomagają państwom członkowskim w osiągnięciu ich ogólnych celów w zakresie ograniczenia ilości odpadów opakowaniowych w sposób zharmonizowany. Zmniejszają również potrzebę powrotu do rozbieżnych środków krajowych, aby osiągnąć cel w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów określony w art. 43.

Nie są to wymogi nowe. Obowiązywały już na mocy PPWR jako wymogi zasadnicze wraz z powiązaną normą zharmonizowaną dotyczącą metody zapewniania zgodności (EN 13428:2004)⁽²²⁾. Chociaż elementy oceny minimalizacji opakowań przeniesiono z normy zharmonizowanej do PPWR, usunięto *akceptację przez konsumentów i marketing* jako powody (*kryteria wydajności*) uzasadniające dodatkową masę i objętość opakowania. Jako nowe kryteria dodano natomiast inne powody, takie jak możliwość recyklingu, zawartość materiału pochodzącego z recyklingu lub ponowne użycie.

Aby wdrożyć tę zmianę, w PPWR upoważniono Komisję do zwrócenia się do CEN o aktualizację istniejącej normy do dnia 12 lutego 2027 r. Oprócz zaktualizowanej metodyki oceny zaktualizowana norma będzie przewidywać maksymalne odpowiednie limity masy i objętości dla najpowszechniejszych rodzajów i formatów opakowań.

Normalizacja pomoże przemysłowi udowodnić zgodność z wymogami w zakresie minimalizacji, jako że zgodność z normą zharmonizowaną stwarza domniemanie zgodności z wymogiem zrównoważonego rozwoju. Państwa członkowskie będą musiały zaakceptować opakowania zgodne z normami i zezwolić na ich udostępnianie na swoich rynkach bez możliwości ustanowienia innych lub dodatkowych wymogów krajowych.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 lit. b) obowiązujące wymogi w zakresie minimalizacji opakowań i odpowiadająca im norma pozostaną w mocy do końca 2029 r. Następnie zastosowanie będzie miał zarówno art. 10 ust. 1, jak i ust. 2 (od dnia 1 stycznia 2030 r.), natomiast istniejąca norma zharmonizowana EN 13428:2004 może być nadal stosowana jako wytyczne, ale tylko do czasu, gdy dostępna będzie nowa lub zaktualizowana norma.

Przemysł będzie miał możliwość przyczynienia się do opracowania nowych norm za pośrednictwem swoich ekspertów w ramach regularnego procesu normalizacji. Proces ten będzie należycie uwzględniał takie kwestie jak „kształt” opakowania i jego funkcjonalność.

11. Związek między wymogami w zakresie minimalizacji określonymi w art. 10 a współczynnikiem pustej przestrzeni określonym w art. 24

Przepisy prawne:

Art. 10 ust. 1: *Do dnia 1 stycznia 2030 r. wytwórca lub importer zapewnią, aby wprowadzane do obrotu opakowanie było zaprojektowane w taki sposób, aby jego masa i objętość były ograniczone do minimum niezbędnego do zapewnienia jego funkcjonalności, z uwzględnieniem jego kształtu oraz materiału, z którego jest ono wykonane.*

Art. 10 ust. 2: *Wytwórca lub importer zapewniają, aby opakowania, które nie spełniają kryteriów wydajności określonych w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia, oraz opakowania z cechami mającymi na celu jedynie zwiększenie postrzeganej objętości produktu, w tym z podwójnymi ściankami, podwójnymi dnami i zbędnymi warstwami, nie były wprowadzane do obrotu, chyba że: (...).*

Art. 24 ust. 1: *Do dnia 1 stycznia 2030 r. lub 3 lata od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych przyjętych na podstawie ust. 2, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza, podmioty gospodarcze, które napełniają opakowanie będące opakowaniem zbiorczym, opakowaniem transportowym lub opakowaniem dla handlu elektronicznego, zapewniają, aby maksymalny współczynnik pustej przestrzeni wyrażony procentowo wynosił 50 %.*

Interpretacja Komisji:

Współczynnik pustej przestrzeni określony w art. 24 ma zastosowanie do opakowań zbiorczych i transportowych oraz do opakowań dla handlu elektronicznego i osoba fizyczna lub prawna stosująca lub napełniająca takie opakowania musi go przestrzegać. Komisja ustanowi metodykę obliczania współczynnika pustej przestrzeni w akcie wykonawczym, który zostanie przyjęty przed 12 lutego 2028 r.

⁽²²⁾ EN 13428:2004 – Opakowania – Wymagania dotyczące wytwarzania i składu materiałowego – Zapobieganie poprzez redukcję u źródła. Odniesienie do tej normy zharmonizowanej zostało opublikowane w Komunikat Komisji w ramach wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz.U. C 44 z 19.2.2005, s. 23).

W przypadku opakowań handlowych wymogi dotyczące minimalizacji związane z pustą przestrzenią nie są powiązane z żadnym z góry określonym progiem. W związku z tym będą wymagały oceny dokonanej na podstawie istniejącej normy EN 13428:2004⁽²³⁾, która ma zastosowanie do dnia 1 stycznia 2030 r., i zostaną zaktualizowane zgodnie ze zaktualizowanymi kryteriami wydajności przewidzianymi w części A załącznika IV oraz wymogami określonymi w art. 10. Stroną zobowiązaną jest wytwórca, który będzie musiał przeprowadzić ocenę zgodności i sporządzić dokumentację techniczną oraz deklarację zgodności UE dla danego opakowania.

12. Opakowania wielokrotnego użytku wprowadzone do obrotu przed zastosowaniem wymogów określonych w art. 11

Przepisy prawne:

Art. 11 ust. 1: *Opakowanie wprowadzane do obrotu od dnia 11 lutego 2025 r. uznaje się za opakowanie wielokrotnego użytku w przypadku, gdy spełnia wszystkie następujące wymogi:*

- a) *zostało stworzone, zaprojektowane i wprowadzone do obrotu z myślą o wielokrotnym ponownym użyciu;*
- b) *zostało stworzone i zaprojektowane, aby wykonać jak najwięcej rotacji w normalnie przewidywalnych warunkach użytkowania;*
- c) *spełnia mające zastosowanie wymogi dotyczące zdrowia konsumentów, bezpieczeństwa i higieny;*
- d) *można je opróżnić lub rozładować bez jego uszkodzenia w sposób uniemożliwiający jego dalsze funkcjonowanie i ponowne użycie;*
- e) *można je opróżnić, rozładować, ponownie napełnić lub załadować, przy jednoczesnym zachowaniu jakości i bezpieczeństwa produktu w opakowaniu oraz zapewnieniu zgodności z mającymi zastosowanie wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny, w tym z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa żywności;*
- f) *można je poddać odnowieniu zgodnie z częścią B załącznika VI, przy jednoczesnym zachowaniu jego zdolności do pełnienia zamierzonej funkcji;*
- g) *daje możliwość umieszczenia etykiet oraz dostarczenia informacji o właściwościach tego produktu, oraz o samym opakowaniu, z uwzględnieniem wszelkich odpowiednich instrukcji i informacji służących zapewnieniu bezpieczeństwa, odpowiedniego użycia, identyfikowalności i okresu trwałości produktu;*
- h) *można je opróżnić, rozładować, ponownie napełnić lub załadować bez ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie tych czynności; oraz*
- i) *spełnia szczególne wymogi dotyczące opakowań podatnych do recyklingu określone w art. 6, tak aby można je było poddać recyklingowi, gdy stanie się odpadem.*

Art. 11 ust. 2: *Do dnia 12 lutego 2027 r. Komisja przyjmie akt delegowany zgodnie z art. 64 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie minimalnej liczby rotacji dla opakowań wielokrotnego użytku do celów ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, w odniesieniu do formatów opakowań, które są najczęściej wykorzystywane do ponownego użycia, z uwzględnieniem wymogów dotyczących higieny i innych wymogów, takich jak wymogi dotyczące logistyki.*

Art. 15 ust. 9: *Na zasadzie odstępowania od ust. 8 niniejszego artykułu, obowiązek zapewnienia zgodności opakowania uważanego za niezgodne z wymogami ustanowionymi w art. 5–12 lub na podstawie tych artykułów, jego wycofania z obrotu lub odzyskania nie ma zastosowania do opakowań wielokrotnego użytku, które zostały wprowadzone do obrotu przed dniem 11 lutego 2025 r.*

Interpretacja Komisji:

W art. 11 określono kryteria ponownego użycia mające zastosowanie od dnia 11 lutego 2025 r., czyli od daty wejścia w życie rozporządzenia. Rozporządzenie stosuje się jednak od dnia 12 sierpnia 2026 r. W przypadku opakowań wielokrotnego użytku, które wprowadzono już do obrotu w Unii przed datą wejścia w życie rozporządzenia (11 lutego 2025 r.), oznacza to brak konieczności ich wstecznego dostosowania do tych wymogów. Zostało to wyraźnie stwierdzone w art. 15 ust. 9 rozporządzenia.

⁽²³⁾ EN 13428:2004 – Opakowania – Wymagania dotyczące wytwarzania i składu materiałowego – Zapobieganie poprzez redukcję u źródła. Odniesienie do tej normy zharmonizowanej zostało opublikowane w Komunikat Komisji w ramach wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz.U. C 44 z 19.2.2005, s. 23).

Opakowania wielokrotnego użytku wprowadzane do obrotu po 11 lutego 2025 r. będą musiały być zgodne z rozporządzeniem. Właściwe organy będą jednak mogły sprawdzić zgodność takich opakowań w świetle art. 11 i innych przepisów rozporządzenia dopiero po 12 sierpnia 2026 r.

Wymogi określone w art. 11 są zasadniczo podobne do wymogów dotyczących opakowań wielokrotnego użytku ustanowionych w poprzedniej PPWD oraz w powiązanej normie zharmonizowanej EN 13429:2004⁽²⁴⁾ dotyczącej ponownego użycia opakowań. Oznacza to, że wymogi dotyczące opakowań wielokrotnego użytku określone w PPWR nie są całkowicie nowe.

13. Zakres zharmonizowanego etykietowania opakowań

Przepisy prawne:

Art. 12 ust. 1: *Od dnia 12 sierpnia 2028 r. lub 24 miesiące od dnia wejścia w życie aktu wykonawczego przyjętego na podstawie ust. 6 lub 7 niniejszego artykułu, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza, na opakowaniach wprowadzanych do obrotu umieszcza się zharmonizowaną etykietę zawierającą informacje o ich składzie materiałowym, aby ułatwić konsumentom sortowanie. Etykieta ta musi zawierać piktogramy i być łatwo zrozumiała, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. (...)*

Interpretacja Komisji:

Etykietowanie opakowań objęte zakresem art. 12 jest wyczerpujące i w pełni zharmonizowane, z wyjątkiem systemów kaucyjnych. Przepisy krajowe, które dodają instrukcje sortowania, nie są dozwolone, zgodnie z zasadą pierwszeństwa prawa UE. Państwa członkowskie nie będą mogły zachować swoich etykiet krajowych obok zharmonizowanych etykiet UE po dniu 12 sierpnia 2028 r. lub 24 miesiące od dnia wejścia w życie aktu wykonawczego określającego przepisy dotyczące etykietowania i piktogramów. Ponieważ podmioty gospodarcze nie mogą dostosować się do nowego systemu etykietowania bez okresu przejściowego, środki krajowe należy uchylić przed tą datą lub dostosować, aby umożliwić tę zmianę. W przypadku gdy środki krajowe dotyczące instrukcji sortowania mogą zostać uznane za nieproporcjonalne ze względu na ich wpływ na rynek wewnętrzny, należy je jak najszybciej uchylić, niezależnie od daty wejścia w życie zharmonizowanych wymogów UE, które Komisja ma przyjąć zgodnie z art. 12 ust. 6.

Decyzja Komisji 97/129 z dnia 28 stycznia 1997 r. ustanawiająca system identyfikacji materiałów opakowaniowych⁽²⁵⁾ będący systemem numeracji i skrótów służącym identyfikacji składu materiałowego opakowań i przeznaczonym głównie dla osób gospodarujących odpadami, aby pomóc im w sortowaniu odpadów opakowaniowych, ma nadal zastosowanie do dnia 12 sierpnia 2028 r. Stosowanie tej decyzji i ustanowionego w niej systemu skrótów jest dobrowolne dla wytwórców, ale państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia, aby nie stosowano żadnego systemu identyfikacji materiałów opakowaniowych innego niż system określony w decyzji. Innymi słowy, jeżeli stosowany jest system identyfikacji, musi to być system określony w decyzji. Stosowanie skrótów ustanowionych na mocy decyzji nie będzie już jednak dozwolone po dniu 12 sierpnia 2028 r. Wynika to z faktu, że postęp technologiczny w zakresie segregacji odpadów po ich zebraniu zmniejsza konieczność takiego oznakowania dla podmiotów zajmujących się recyklingiem oraz zapewnia zharmonizowane etykietowanie na całym jednolitym rynku.

Celem wymogów w zakresie etykietowania przewidzianych w art. 12 ust. 1 jest poprawa sortowania odpadów opakowaniowych przez konsumentów. W związku z tym wymogi te nie mają zastosowania do opakowań niektórych produktów, takich jak produkty lecznicze stosowane u ludzi lub weterynaryjne produkty lecznicze, wyroby medyczne lub wyroby medyczne do diagnostyki *in vitro*, które mogą być stosowane przez profesjonalnych użytkowników końcowych wyłącznie w ramach ich działalności przemysłowej lub zawodowej. Z tego obowiązku etykietowania w rozporządzeniu wyraźnie wyłączono opakowania transportowe, z wyjątkiem opakowań dla handlu elektronicznego, oraz opakowania objęte systemem kaucyjnym. Specyfikacje dotyczące etykiet sortowania odpadów zostaną określone w akcie wykonawczym do dnia 12 sierpnia 2026 r.

⁽²⁴⁾ EN 13428:2004 – Opakowania – Wymagania dotyczące wytwarzania i składu materiałowego – Zapobieganie poprzez redukcję u źródła. Odniesienie do tej normy zharmonizowanej zostało opublikowane w Komunikat Komisji w ramach wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz.U. C 44 z 19.2.2005, s. 23).

⁽²⁵⁾ Decyzja Komisji z dnia 28 stycznia 1997 r. ustanawiająca system identyfikacji materiałów opakowaniowych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz.U. L 50 z 20.2.1997, s. 28).

Jeżeli chodzi o etykietowanie opakowań wielokrotnego użytku na podstawie art. 12 ust. 2, państwa członkowskie nie będą mogły zachować swoich etykiet krajowych obok zharmonizowanych etykiet UE po dniu 12 lutego 2029 r. lub 30 miesięcy od dnia wejścia w życie aktu wykonawczego określającego powiązane z nim przepisy dotyczące etykietowania.

Stosowanie etykiet sortowania odpadów i etykiet opakowań wielokrotnego użytku jest obowiązkowe.

Jeżeli chodzi o etykiety, o których mowa w art. 12 ust. 4, dotyczące zawartości materiału pochodzącego z recyklingu i zawartości materiałów pochodzenia biologicznego, będą one w pełni zharmonizowane od dnia 12 sierpnia 2028 r. lub 24 miesiące po wejściu w życie powiązanego aktu wykonawczego, ale stosowanie tych etykiet jest dobrowolne. Oznacza to, że podmioty gospodarcze nie są zobowiązane do podawania zawartości materiału pochodzącego z recyklingu lub zawartości materiału pochodzenia biologicznego na swoich opakowaniach, ale jeżeli chcą wskazać tę informację, muszą stosować zharmonizowane unijne specyfikacje techniczne.

W odniesieniu do etykietowania opakowań objętych obowiązkowymi systemami kaucyjnymi określonymi w art. 50 ust. 1 państwa członkowskie mogą wymagać, aby opakowania takie były oznakowane zharmonizowaną kolorową etykietą (art. 12 ust. 1 akapit czwarty).

Chociaż państwa członkowskie nie są zobowiązane do stosowania zharmonizowanej unijnej etykiety systemu kaucyjnego, nie mogą zakazać stosowania na swoich rynkach etykiet systemu kaucyjnego na produktach w opakowaniach opatrzonych takimi etykietami, które umieszczono w innych państwach członkowskich. Ma to zastosowanie zarówno do obowiązkowych, jak i nieobowiązkowych systemów kaucyjnych. Dzięki stosowaniu zharmonizowanych etykiet państwa członkowskie zmniejszą ryzyko tworzenia barier na rynku wewnętrznym poprzez krajowe etykiety systemu kaucyjnego. Zaleca się, aby przy ustanawianiu przepisów dotyczących krajowych etykiet systemu kaucyjnego państwa członkowskie uwzględniły komunikat Komisji „Opakowania na napoje, systemy kaucji i swobodny przepływ towarów” (2009/C 107/01) ⁽²⁶⁾.

Jeżeli chodzi o etykiety dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta ⁽²⁷⁾, PPWR zakazuje stosowania etykiet fizycznych i zezwala na zapewnianie takich informacji lub etykiet wyłącznie w formacie cyfrowym (art. 12 ust. 9).

Jeżeli chodzi o odstępstwo przewidziane w art. 12 ust. 11, w rozporządzeniach (UE) 2017/745 i (UE) 2107/746 nie ma definicji opakowania wewnętrznego i zewnętrznego w odniesieniu do wyrobów medycznych i wyrobów medycznych do diagnostyki *in vitro*. Aby zapewnić prawidłowe stosowanie odstępstwa w odniesieniu do tych produktów, odniesienie do opakowania bezpośredniego należy rozumieć jako odniesienie do opakowania mającego kontakt z wyrobem, natomiast opakowanie zewnętrzne należy rozumieć jako odniesienie do opakowania handlowego wyrobu.

Ponieważ art. 12 w pełni harmonizuje etykietowanie opakowań w Unii, państwa członkowskie nie mogą przyjmować innych krajowych obowiązkowych wymogów w zakresie etykietowania opakowań. Jest to uzasadnione znaczącym wpływem wymogów w zakresie etykietowania opakowań na rynek wewnętrzny.

14. Etykietowanie istniejących opakowań transportowych wielokrotnego użytku

Przepisy prawne:

Zgodnie z art. 12 ust. 2 [n]a opakowaniach wielokrotnego użytku wprowadzanych do obrotu od dnia 12 lutego 2029 r. lub 30 miesięcy od dnia wejścia w życie aktu wykonawczego przyjętego na podstawie ust. 6, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza, umieszcza się etykietę zawierającą informacje dla użytkowników o tym, że opakowanie jest zdolne do ponownego użycia. Dalsze informacje na temat możliwości ponownego użycia w tym dostępności lokalnego, krajowego lub ogólnounijnego systemu ponownego użycia oraz informacje na temat punktów zbiórki, udostępnia się za pomocą kodu QR lub innego rodzaju znormalizowanego, otwartego, cyfrowego nośnika danych ułatwiającego śledzenie opakowania oraz obliczanie liczby podróży i rotacji lub oszacowanie średniej, jeżeli takie obliczanie nie jest wykonalne. (...)

Zgodnie z art. 12 ust. 3 wymogi te nie mają zastosowania do systemów o obiegu otwartym, które nie posiadają operatora systemu zgodnie z załącznikiem VI.

⁽²⁶⁾ Komunikat Komisji – Opakowania na napoje, systemy kaucji i swobodny przepływ towarów (Dz.U. C 107 z 9.5.2009, s. 1).

⁽²⁷⁾ Zob. art. 45 PPWR dotyczący rozszerzonej odpowiedzialności producenta. W związku z tym producenci ponoszą rozszerzoną odpowiedzialność producenta w ramach systemów ustanowionych zgodnie z art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE oraz niniejszą sekcją w odniesieniu do opakowania, w tym opakowania produktu w opakowaniu, które udostępniają po raz pierwszy na terytorium państwa członkowskiego lub rozpakowują, nie będąc użytkownikami końcowymi.

W art. 12 ust. 6 upoważniono Komisję do określenia etykiet opakowań: *Do dnia 12 sierpnia 2026 r. Komisja przyjmie akty wykonawcze w celu ustanowienia zharmonizowanej etykiety i zharmonizowanych specyfikacji dotyczących wymogów i formatów w zakresie etykietowania opakowań, o którym mowa w ust. 1, 2 i 4 niniejszego artykułu, w tym etykietowania za pomocą środków cyfrowych. (...)*

Art. 12 ust. 12 stanowi: *Opakowanie, o którym mowa w ust. 1, 2 i 4, wytworzone w Unii lub przywiezione przed upływem terminów, o których mowa w tych ustępach, i które nie spełniają kryteriów ustanowionych w tych ustępach, może być udostępniane na rynku przez maksymalnie 3 lata od dnia wejścia w życie wymogów w zakresie etykietowania ustanowionych w tych ustępach.*

Art. 15 ust. 9 stanowi: *Na zasadzie odstępowania od ust. 8 niniejszego artykułu, obowiązek zapewnienia zgodności opakowania uważanego za niezgodne z wymogami ustanowionymi w art. 5–12 lub na podstawie tych artykułów, jego wycofania z obrotu lub odzyskania nie ma zastosowania do opakowań wielokrotnego użytku, które zostały wprowadzone do obrotu przed dniem 11 lutego 2025 r.*

Interpretacja Komisji:

Należy dokonać rozróżnienia między:

- a) opakowaniami transportowymi wielokrotnego użytku wprowadzonymi do obrotu przed wejściem w życie PPWR, tj. przed dniem 11 lutego 2025 r., oraz
- b) opakowaniami transportowymi wielokrotnego użytku wprowadzonymi do obrotu po 11 lutego 2025 r. (tj. po wejściu w życie PPWR), ale przed datą rozpoczęcia stosowania aktu wykonawczego w sprawie etykietowania opakowań wielokrotnego użytku – który powinien zostać przyjęty do 12 sierpnia 2026 r. i mieć zastosowanie od 12 lutego 2029 r. lub 30 miesięcy od dnia wejścia w życie aktu wykonawczego – tj. opakowaniami transportowymi wielokrotnego użytku wprowadzonymi do obrotu między 11 lutego 2025 r. a 12 lutego 2029 r.

Opakowania wielokrotnego użytku, o których mowa w lit. a), mogą pozostać w obiegu do czasu ich usunięcia z systemów ponownego użycia ze względu na ich funkcjonalne starzenie się lub ograniczenia operacyjne.

W przypadku opakowań wielokrotnego użytku, o których mowa w lit. b), należy spełnić wymogi w zakresie etykietowania najpóźniej do lutego 2032 r. Biorąc pod uwagę, że nowe przepisy dotyczące etykietowania będą znane branży już w momencie przyjmowania aktu wykonawczego, tj. w sierpniu 2026 r., konieczne będzie dostosowanie ograniczonej ilości opakowań transportowych wielokrotnego użytku. W praktyce opakowania, które zostaną wprowadzone do obrotu w okresie od lutego 2025 r. do sierpnia 2026 r., będą wymagały zmiany zgodnie z nowymi przepisami do lutego 2032 r. Należy przypomnieć, że po wejściu w życie PPWR podmioty gospodarcze nie będą już miały uzasadnionych oczekiwań, że nie będą podlegały nowym przepisom dotyczącym etykietowania.

Warunki określone w art. 12 ust. 5, uprawniające do przekazywania informacji za pośrednictwem stron internetowych lub dokumentacji towarzyszącej, są spełniane w przypadku opakowań transportowych wielokrotnego użytku w relacjach między przedsiębiorstwami (tj. gdy użytkownikiem końcowym opakowania transportowego nie jest konsument) zarządzanych przez operatora systemu w systemie o obiegu zamkniętym.

15. Obowiązki sprawozdawcze podmiotów gospodarujących odpadami

Przepisy prawne:

Zgodnie z art. 23 ust. 1 operatorzy gospodarujący odpadami opakowaniowymi dostarczają co roku właściwym organom informacje dotyczące odpadów opakowaniowych wymienionych w tabeli 3 w załączniku XII do niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem informacji dotyczących opakowań udostępnionych na terytorium danego państwa członkowskiego po raz pierwszy, za pośrednictwem elektronicznego rejestru lub elektronicznych rejestrów zgodnie z art. 35 ust. 1 dyrektywy 2008/98/WE.

Operatorzy gospodarujący odpadami opakowaniowymi dostarczają co roku producentom – w przypadku indywidualnego wypełniania obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta – lub organizacji odpowiedzialności producenta, której powierzono wykonywanie tych obowiązków – w przypadku zbiorowego wypełniania obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta – wszelkie informacje niezbędne do wypełnienia obowiązków informacyjnych ustanowionych w art. 44 ust. 10.

Państwa członkowskie mogą postanowić, zgodnie z prawem krajowym, że w przypadku gdy za organizację gospodarowania odpadami opakowaniowymi odpowiedzialne są organy publiczne, operatorzy gospodarujący odpadami opakowaniowymi dostarczają co roku tym organom wszelkie informacje niezbędne do wypełnienia obowiązków informacyjnych ustanowionych w art. 44 ust. 10 lub inne środki w celu uzupełnienia elektronicznego rejestru lub elektronicznych rejestrów, zgodnie z art. 35 ust. 1 dyrektywy 2008/98/WE.

Zgodnie z art. 44 ust. 10 [p]roducenti – w przypadku indywidualnego wypełniania obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta, organizacja odpowiedzialności producenta, której powierzono wykonywanie tych obowiązków – w przypadku zbiorowego wypełniania tych obowiązków, lub operatorzy systemu ponownego użycia – w przypadku wypełniania obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta za pomocą systemów ponownego użycia, co roku przedkładają właściwemu organowi informacje określone w załączniku IX część B pkt 3 za każdy pełny poprzedni rok kalendarzowy.

W przypadku gdy na podstawie prawa krajowego za organizację gospodarowania odpadami opakowaniowymi odpowiedzialne są organy publiczne, państwa członkowskie mogą postanowić, że to te organy przedkładają informacje określone w załączniku IX część B pkt 3.

Interpretacja Komisji:

Przez podmiot gospodarujący odpadami należy rozumieć każdy podmiot, który wykonuje zadania takie jak zbieranie, transport, odzysk, w tym sortowanie, oraz unieszkodliwianie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów wraz z działaniami wykonywanymi w charakterze dealera lub brokera, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 9 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów.

W art. 23 nie określono, kto jest zobowiązany operatorem gospodarującym odpadami opakowaniowymi oraz w jaki sposób i w jakich okolicznościach należy przedkładać informacje. W rozumieniu Komisji obowiązki operatorów gospodarujących odpadami w zakresie dostarczania informacji na temat odpadów opakowaniowych należy zatem interpretować jako ogólne wymogi mające pomóc organizacjom odpowiedzialności producenta, producentom i właściwym organom w wypełnianiu ich obowiązków sprawozdawczych określonych w art. 44 ust. 10. Państwa członkowskie musiałyby zatem określić, w jakich okolicznościach konieczne jest, aby operator gospodarujący odpadami opakowaniowymi dostarczał wymagane informacje.

Art. 23 ust. 1 akapit pierwszy stanowi, że operatorzy gospodarujący odpadami opakowaniowymi dostarczają właściwym organom informacje wymienione w tabeli 3 w załączniku XII. Wyjątkiem są informacje dotyczące niebezpiecznych odpadów opakowaniowych, ponieważ zgłoszono już je właściwym organom, jak określono w art. 35 ust. 1 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, oraz dotyczące opakowań udostępnionych na terytorium państwa członkowskiego po raz pierwszy lub rozpakowanych, ponieważ operatorzy gospodarujący odpadami opakowaniowymi nie dysponowaliby takimi informacjami. Biorąc pod uwagę, że właściwe organy będą otrzymywać informacje zawarte w tabeli 3 w załączniku XII za pośrednictwem rejestru producentów, który ma powstać na podstawie art. 44, operatorzy gospodarujący odpadami opakowaniowymi muszą dostarczać te informacje tylko wtedy, gdy są one potrzebne do sprawdzenia, czy dane przekazane przez organizację odpowiedzialności producenta, producenta lub inny właściwy organ są dokładne, lub w innych okolicznościach określonych przez państwo członkowskie.

16. Związek między dyrektywą w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych (SUPD) a PPWR

Przepisy prawne:

Motyw 13: (...) W niniejszym rozporządzeniu definicja opakowań wielomateriałowych nie powinna wyłączać opakowań jednorazowego użytku częściowo wykonanych z tworzyw sztucznych, niezależnie od wartości progowej, z wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904.

Motyw 180: (...) Niniejsze rozporządzenie przewiduje ograniczenie wprowadzania do obrotu produktów z tworzyw sztucznych wymienionych w pkt 3 załącznika V do niniejszego rozporządzenia, natomiast dyrektywa (UE) 2019/904 umożliwia państwom członkowskim wprowadzanie niezbędnych środków w celu ograniczenia stosowania tych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych. Ponieważ krajowe środki wykonawcze na podstawie dyrektywy (UE) 2019/904 mogą być mniej restrykcyjne niż zakaz wprowadzania do obrotu, niniejsze rozporządzenie powinno mieć pierwszeństwo przed dyrektywą (UE) 2019/904 w odniesieniu do takich produktów objętych definicją opakowania, aby stymulować ograniczanie stosowania opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i ograniczyć ilość opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w środowisku. (...).

Art. 3 ust. 1 pkt 24: „opakowanie wielomateriałowe” oznacza jednostkę opakowania składającą się z co najmniej dwóch różnych materiałów, które są częścią masy głównego materiału opakowaniowego i nie mogą być ręcznie oddzielone, a zatem tworzą jedną integralną całość, chyba że jeden z materiałów stanowi niewielką część jednostki opakowania i w każdym razie nie więcej niż 5 % masy całkowitej jednostki opakowania, z wyłączeniem etykiet, werniksów, farb, farb drukarskich, spoiw i lakierów; pozostaje to bez uszczerbku dla dyrektywy (UE) 2019/904.

Art. 25 ust. 1: Od dnia 1 stycznia 2030 r. podmioty gospodarcze nie mogą wprowadzać do obrotu opakowań w formatach i do zastosowań wymienionych w załączniku V.

Załącznik V pkt 3: Opakowania jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych przeznaczone do napełniania żywnością i napojami spożywanymi na miejscu w obiektach w sektorze HoReCa (sektor hotelarsko-gastronomiczny) obejmujących całą powierzchnię przeznaczoną do spożywania posiłków w miejscach prowadzenia działalności i poza tymi miejscami, na której rozmieszczono stoliki i stołki oraz wyznaczono miejsca do spożywania posiłków na stojąco, a także powierzchnię przeznaczoną do spożywania posiłków udostępnianą użytkownikom końcowym wspólnie przez szereg podmiotów gospodarczych lub osób trzecich na potrzeby spożywania żywności i napojów. Zwolnione z tego ograniczenia są przedsiębiorstwa sektora HoReCa, które nie mają dostępu do wody pitnej.

W dyrektywie (UE) 2019/904 (zwanej dalej „SUPD”) ⁽²⁸⁾ (art. 3 pkt 2) zdefiniowano produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych jako produkt, który jest w całości lub częściowo wykonany z tworzyw sztucznych i który nie został przeznaczony, zaprojektowany ani wprowadzony do obrotu tak, aby osiągnąć w ramach okresu żywotności wielokrotną rotację poprzez zwrócenie go do producenta w celu powtórnego napełnienia lub ponownego użycia do tego samego celu, do którego był pierwotnie przeznaczony.

Zgodnie z art. 4 SUPD i częścią A załącznika do SUPD państwa członkowskie mają możliwość nakładania krajowych ograniczeń dotyczących produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w postaci **sztywnych pojemników na żywność stosowanych do umieszczania w nich żywności do bezpośredniego spożycia oraz kubków na napoje**.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 lit. a) ⁽²⁹⁾ w przypadku kolizji przepisów SUPD ma pierwszeństwo przed PPWR, chyba że postanowiono inaczej. Art. 67 ust. 1 lit. b) stanowi inaczej w odniesieniu do dotyczących opakowań zakazów, o których mowa w pkt 3 załącznika V.

Zgodnie z art. 70 ust. 4 [p]aństwa członkowskie mogą utrzymać przepisy krajowe ograniczające wprowadzanie do obrotu opakowań w formatach i do zastosowań wymienionych w załączniku V pkt 2 i 3 do dnia 1 stycznia 2030 r. Artykuł 4 ust. 3 nie ma zastosowania do tych środków krajowych do dnia 1 stycznia 2030 r.

Interpretacja Komisji:

SUPD i PPWR to dwa instrumenty prawne, które współlistnieją i mają różne cele.

W motywach 13 i 180 odniesiono się do związku między PPWR a SUPD i wskazano, że zgodnie z PPWR opakowania wielomateriałowe można uznać za opakowania jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.

PPWR definiuje „opakowanie wielomateriałowe” poprzez wprowadzenie progu 5 %, poniżej którego opakowanie uznaje się za monomateriał. W związku z tym sformułowanie „opakowania jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych” w załączniku V może odnosić się wyłącznie do opakowań, które zawierają ponad 5 % tworzyw sztucznych. Definicja „opakowania wielomateriałowego” pozostaje jednak „bez uszczerbku” dla SUPD (zob. art. 3 ust. 1 pkt 24 i motyw 13 PPWR). W związku z tym opakowania wielomateriałowe, w tym opakowania papierowe zawierające 5 % lub więcej tworzyw sztucznych, są objęte zakazami dotyczącymi opakowań określonymi w art. 25 i pkt 1–4 załącznika V do PPWR, natomiast opakowania zawierające nie więcej niż 5 % tworzyw sztucznych nie są objęte tym zakazem.

Ponieważ PPWR współlistnieją z SUPD, ich odpowiednie zakresy należy odczytywać łącznie. PPWR ma pierwszeństwo w odniesieniu do formatów opakowań, materiałów i zastosowań wymienionych w załączniku V. W tych przypadkach państwa członkowskie muszą stosować PPWR i nie mogą opierać się na art. 4 SUPD w celu wprowadzenia środków krajowych. Natomiast opakowania, które nie są objęte ograniczeniami określonymi w załączniku V, nadal podlegają SUPD,

⁽²⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz.U. L 155 z 12.6.2019, s. 1).

⁽²⁹⁾ Zgodnie z art. 67 ust. 1 lit. a). W dyrektywie (UE) 2019/904 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. W przypadkach gdy niniejsza dyrektywa koliduje z dyrektywą 94/62/WE lub 2008/98/WE, pierwszeństwo ma niniejsza dyrektywa, chyba że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 stanowi inaczej.”

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. W przypadku gdy art. 4 niniejszej dyrektywy koliduje z art. 25 ust. 1 i 6 rozporządzenia (UE) 2025/40 w odniesieniu do opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w załączniku V pkt 3 tego rozporządzenia, pierwszeństwo ma art. 25 ust. 1 i 6 tego rozporządzenia.”

jeżeli kwalifikują się jako produkt jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w rozumieniu art. 3 pkt 2 dyrektywy. W takich przypadkach nadal ma zastosowanie art. 4 SUPD zobowiązujący państwa członkowskie do przyjęcia środków mających na celu ograniczenie stosowania kubków na napoje i sztywnych pojemników na żywność wykorzystywanych do umieszczania w nich żywności do bezpośredniego spożycia. Takie krajowe środki służące ograniczaniu zużycia mogą pozostać w mocy nawet po 1 stycznia 2030 r. Państwa członkowskie muszą w poszczególnych przypadkach wykazać, że wszelkie środki krajowe są proporcjonalne do celów SUPD i niedyskryminujące w świetle prawa UE. Należy rozważyć potencjalny wpływ na rynek wewnętrzny, a Komisja Europejska oceni, czy dany środek krajowy spełnia te wymogi.

Wynikający z art. 25 ust. 2 PPWR obowiązek uchylenia ograniczeń krajowych do dnia 1 stycznia 2030 r. ma zastosowanie wyłącznie do środków dotyczących formatów opakowań, zastosowań i materiałów objętych załącznikiem V.

W związku z tym – w odniesieniu do pkt 2–4 załącznika V – w przypadku gdy format, materiał i zastosowanie opakowania nie są objęte załącznikiem V pkt 2–4, ale sprawiają, że produkt kwalifikuje się jako produkt jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na podstawie SUPD, zastosowanie ma art. 4 SUPD.

W ten sposób w PPWR ustanowiono zharmonizowane ograniczenia dotyczące opakowań objętych załącznikiem V, natomiast SUPD nadal ma zastosowanie do produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które nie są objęte zakresem tych szczególnych ograniczeń.

Ponadto, w związku z oceną SUPD, która ma zostać przeprowadzona w 2027 r., Komisja określi potrzebę przeglądu tej dyrektywy, w tym potrzebę zapewnienia jej spójności i zgodności z PPWR, promowania jednolitego rynku opakowań oraz zagwarantowania równych warunków działania.

Jeżeli chodzi o pojemniki na żywność, pojemniki na napoje i kubki na napoje z polistyrenu ekspandowanego (EPS), są one już zakazane na mocy SUPD (art. 5). Na mocy art. 67 ust. 5 PPWR zmieniono SUPD, aby wyraźnie uwzględnić również formaty polistyrenu ekstrudowanego (XPS); zmiana będzie miała zastosowanie od 1 stycznia 2030 r.; transpozycja przez państwa członkowskie nie jest konieczna.

17. Zakres zakazów dotyczących opakowań zgodnie z art. 25 i załącznikiem V pkt 1–4 w odniesieniu do zawartości tworzyw sztucznych

Przepisy prawne:

Zgodnie z art. 25 ust. 1 *od dnia 1 stycznia 2030 r. podmioty gospodarcze nie mogą wprowadzać do obrotu opakowań w formatach i do zastosowań wymienionych w załączniku V.*

W załączniku V pkt 1–4 ograniczono stosowanie opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych do różnych zastosowań opakowań.

Interpretacja Komisji:

Zakazy dotyczące opakowań zgodnie z załącznikiem V pkt 1–4 nie obejmują wyłącznie wyrobów wykonanych w 100 % z tworzywa sztucznego. Taka wykładnia mogłaby prowadzić do sytuacji, w których dodanie jakiegokolwiek nieznaczącej ilości materiałów innych niż tworzywa sztuczne skutkowałoby wyłączeniem takiego opakowania z zakazu.

W związku z tym, wobec braku definicji „opakowania jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych”, należy uznać, że opakowania wielomateriałowe, w tym opakowania papierowe zawierające 5 % lub więcej tworzywa sztucznego, są objęte zakazami dotyczącymi opakowań określonymi w art. 25 i pkt 1–4 załącznika V do tego rozporządzenia. Opakowania zawierające nie więcej niż 5 % tworzyw sztucznych nie są zatem objęte tym zakazem.

18. Cele w zakresie ponownego użycia opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu produktów

Przepisy prawne:

Art. 29 ust. 1: *Od dnia 1 stycznia 2030 r. podmioty gospodarcze stosujące opakowania transportowe lub opakowania handlowe wykorzystywane do transportu produktów, w tym produktów dystrybuowanych za pośrednictwem handlu elektronicznego, na terytorium Unii, w formie palet, składanych pojemników z tworzywa sztucznego, pudeł, tac, skrzyń z tworzywa sztucznego, dużych pojemników do przewozu luzem, wiader, bębnow i kanistrów wszelkich rozmiarów i z wszelkich materiałów, w tym formatów opakowań elastycznych lub opakowań paletowych lub taśm do stabilizacji i ochrony produktów umieszczanych na paletach podczas transportu, zapewniają, aby co najmniej 40 % takich opakowań było opakowaniami wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia.*

W art. 3 ust. 1 pkt 5 „opakowanie handlowe” zdefiniowano jako opakowanie mające stanowić jednostkę sprzedaży, składającą się z produktów i opakowania, sprzedawaną użytkownikowi końcowemu w punkcie sprzedaży.

W art. 3 ust. 1 pkt 7 „opakowanie transportowe” zdefiniowano jako *opakowanie mające ułatwić obsługę i transport jednej jednostki sprzedaży lub większej ich liczby lub zestawu jednostek sprzedaży w celu zapobiegania uszkodzeniu produktu przy obsłudze i transporcie, ale z wyłączeniem kontenerów do transportu drogowego, kolejowego, wodnego i lotniczego.*

Interpretacja Komisji:

Opakowania handlowe wykorzystywane do transportu produktów to formaty opakowań, które można uznać zarówno za opakowania transportowe, jak i handlowe. Niektóre wymienione w art. 29 ust. 1 formaty, w których produkty są transportowane, na przykład wiaderka, bębny i kanistry, napełnia się jednak produktami takimi jak pestycydy, farby, gipsy lub spoiwa. Może to uniemożliwiać ponowne użycie opakowania lub umożliwiać je, ale tylko przy nieproporcjonalnych kosztach i nieproporcjonalnym wykorzystaniu zasobów, ponieważ tego typu lepkie materiały napełniające mogą ztwardnieć w opakowaniu po jego otwarciu lub przenikać do materiału opakowaniowego i powodować jego zanieczyszczenie.

W związku z tym możliwość ponownego użycia opakowania handlowego zależy przede wszystkim od produktu, którym zostało napełnione. Cele w zakresie ponownego użycia obejmują jedynie opakowania handlowe o wyraźnej funkcji transportowej. Wymóg wykorzystywania *do transportu produktów* można wskazać na przykład za pomocą specjalnego projektu, kształtu lub rozmiaru opakowania.

Poniżej przedstawiono kilka przykładów ilustrujących:

- *Wiaderka z tworzyw sztucznych napełnione farbami, chemikaliami lub sosami zmieniającymi właściwości pojemnika: pozostałości lub zapachy mogą utrudniać ponowne użycie formatów opakowań wielokrotnego użytku do transportu takich produktów. Usunięcie tych pozostałości lub zapachów z wnętrza użytego wiadra jest technicznie wykonalne. W niektórych przypadkach i w zależności od rodzaju produktu pakowanego usunięcie pozostałości może jednak wymagać czyszczenia intensywnego pod względem zużycia chemikaliów, wody lub energii. Uczyniłoby to ponowne użycie plastikowych wiaderek wykonalną opcją tylko wtedy, gdyby intensywne procesy czyszczenia nie powodowały nieproporcjonalnych kosztów i nieproporcjonalnego wykorzystania zasobów.*
- *Śniadaniowe przetwory zbożowe lub inna żywność w postaci stałej w sztywnych opakowaniach, np. w bębnach: transport takiej żywności w formatach opakowań wielokrotnego użytku, takich jak bębny będące w obiegu w ramach tego samego przedsiębiorstwa (ale w różnych miejscach) lub między przedsiębiorstwami powiązanymi bądź też w obrębie tego samego państwa członkowskiego, jest wykonalny. Pozostałości lub zapachy zbóż w bębnach nie zmieniają wnętrza bębnow, co sprawia, że ponowne użycie jest wykonalne.*
- *Materiały luzem, np. piasek, kamienie transportowane w elastycznych dużych workach do przewozu luzem: transport materiałów luzem w elastycznych dużych workach do przewozu luzem wielokrotnego użytku jest możliwy. Produkty te nie zmieniają właściwości wnętrza takich opakowań, a ponadto nie powodują konieczności ich intensywnego czyszczenia.*
- *Świeże owoce transportowane w pudłach lub skrzyniach z tworzyw sztucznych: pudło lub skrzynię uznaje się za opakowanie handlowe, jeżeli napełnia się je świeżymi owocami. Biorąc jednak pod uwagę, że pudła lub skrzynie zawierają zazwyczaj większe ilości świeżych owoców niż pojedyncza porcja i są transportowane w celu dotarcia do punktów sprzedaży, uznaje się je za opakowanie handlowe wykorzystywane do transportu. Opakowanie w tym formacie może być opakowaniem wielokrotnego użytku.*

19. Cele w zakresie ponownego użycia opakowań transportowych w handlu międzynarodowym

Przepisy prawne:

Art. 29:

1. *Od dnia 1 stycznia 2030 r. podmioty gospodarcze stosujące opakowania transportowe lub opakowania handlowe wykorzystywane do transportu produktów, w tym produktów dystrybuowanych za pośrednictwem handlu elektronicznego, na terytorium Unii, w formie palet, składanych pojemników z tworzywa sztucznego, pudeł, tac, skrzyń z tworzywa sztucznego, dużych pojemników do przewozu luzem, wiader, bębnow i kanistrów wszelkich rozmiarów i z wszelkich materiałów, w tym formatów opakowań elastycznych lub opakowań paletowych lub taśm do stabilizacji i ochrony produktów umieszczanych na paletach podczas transportu, zapewniają, aby co najmniej 40 % takich opakowań było opakowaniami wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia.*

2. Od dnia 1 stycznia 2030 r., na zasadzie odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu, podmioty gospodarcze stosujące wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu formy opakowań transportowych lub opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu produktów **na terytorium Unii**, pomiędzy różnymi miejscami, w których podmiot prowadzi działalność, lub między którymkolwiek z miejsc, w których podmiot prowadzi działalność, a obiektami jakiegokolwiek innego przedsiębiorstwa powiązanego lub przedsiębiorstwa partnerskiego, zdefiniowanego w art. 3 załącznika do zalecenia 2003/361/WE mającego zastosowanie w dniu 11 lutego 2025 r., zapewniają, aby opakowania takie były opakowaniami zdatnymi do ponownego użycia w ramach systemu ponownego użycia.

3. Od dnia 1 stycznia 2030 r., na zasadzie odstępstwa od ust. 1, podmioty gospodarcze stosujące wymienione w ust. 1 formy opakowań transportowych lub opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu produktów, w tym produktów dystrybuowanych za pośrednictwem handlu elektronicznego, w celu dostarczenia produktów innemu podmiotowi gospodarczemu **w tym samym państwie członkowskim**, zapewniają, aby takie opakowania były opakowaniami zdatnymi do ponownego użycia w ramach systemu ponownego użycia.

Interpretacja Komisji:

Cele w zakresie ponownego użycia opakowań transportowych (i opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu produktów) ograniczają się do sytuacji, w których opakowania takie są stosowane „na terytorium Unii”. W związku z tym oba podmioty, tj. importer i dystrybutor, muszą mieć siedzibę w UE. W odniesieniu do opakowań transportowych (i opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu produktów) z państw trzecich wymóg ten należy rozumieć jako mający zastosowanie od momentu przywozu i wprowadzenia do obrotu, co oznacza, że zakończono wszystkie wymagane procedury przywozowe i opakowanie jest dopuszczone do obrotu na rynku UE. Zazwyczaj ma to miejsce w pierwszym magazynie w UE.

Cele w zakresie ponownego użycia mają zastosowanie do przywożonych towarów w opakowaniach transportowych po ich wprowadzeniu do obrotu w UE. Mają one zastosowanie od pierwszego magazynu znajdującego się na terytorium Unii do miejsca ostatecznego przeznaczenia na terytorium Unii, w przypadku gdy pierwszy magazyn nie jest miejscem ostatecznego przeznaczenia przesyłki.

Do celów niniejszego przepisu „pierwszy magazyn” oznacza zakład w Unii, do którego towary w opakowaniu transportowym po raz pierwszy przybywają oraz w którym magazynuje się je i rozpakowuje w celu dalszej dystrybucji w łańcuchu dostaw UE.

Przybywające do pierwszego magazynu przesyłki, które mają być skierowane do jednego miejsca ostatecznego przeznaczenia, nie muszą być rozpakowane i przepakowane do opakowania wielokrotnego użytku. Centra dystrybucji i centra logistyczne nie są uznawane za miejsca ostatecznego przeznaczenia.

20. Podmiot gospodarczy odpowiedzialny za osiągnięcie celów w zakresie ponownego użycia opakowań transportowych

Przepisy prawne:

Art. 29 ust. 1: Od dnia 1 stycznia 2030 r. podmioty gospodarcze stosujące opakowania transportowe lub opakowania handlowe wykorzystywane do transportu produktów, w tym produktów dystrybuowanych za pośrednictwem handlu elektronicznego, na terytorium Unii, w formie palet, składanych pojemników z tworzywa sztucznego, pudeł, tac, skrzyń z tworzywa sztucznego, dużych pojemników do przewozu luzem, wiader, bębnow i kanistrów wszelkich rozmiarów i z wszelkich materiałów, w tym formatów opakowań elastycznych lub opakowań paletowych lub taśm do stabilizacji i ochrony produktów umieszczanych na paletach podczas transportu, zapewniają, aby co najmniej 40 % takich opakowań było opakowaniami wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia. Od dnia 1 stycznia 2040 r. te podmioty gospodarcze dążą do stosowania co najmniej 70 % opakowań, o których mowa w akapicie pierwszym, w formie wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia.

Interpretacja Komisji:

Cele w zakresie ponownego użycia opakowań transportowych ustala się na poziomie podmiotów gospodarczych, które korzystają z opakowań transportowych lub opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu.

W związku z tym odpowiedzialność za osiągnięcie celów w zakresie ponownego użycia spoczywa na użytkowniku opakowań transportowych lub na użytkowniku opakowań handlowych wykorzystywanych do transportu. Użytkownikiem opakowania transportowego lub użytkownikiem opakowania handlowego wykorzystywanego do transportu jest podmiot gospodarczy, który wprowadza produkt do obrotu w Unii w odpowiednim opakowaniu transportowym, niezależnie od tego, czy jest on wytwórcą, importerem czy dystrybutorem.

21. Zwolnienia opakowań transportowych zaprojektowanych na zamówienie z obowiązku osiągnięcia celów w zakresie ponownego użycia

Przepisy prawne:

Art. 29 ust. 4 stanowi: *Obowiązki określone w ust. 1, 2 i 3 nie mają zastosowania do opakowań transportowych ani opakowań handlowych:*

- a) *wykorzystywanych do transportu towarów niebezpiecznych zgodnie z dyrektywą 2008/68/WE;*
- b) *wykorzystywanych do transportu maszyn gabarytowych, urządzeń i towarów, w przypadku których opakowania są zaprojektowane na zamówienie, aby odpowiadały indywidualnym wymogom zamawiającego podmiotu gospodarczego.*

Interpretacja Komisji:

W art. 29 ust. 4 lit. b) przewidziano zwolnienie dotyczące opakowań wykorzystywanych do transportu maszyn gabarytowych, urządzeń i towarów, w przypadku których opakowania są zaprojektowane na zamówienie, aby odpowiadały indywidualnym wymogom zamawiającego podmiotu gospodarczego. W tym kontekście należy rozumieć maszyny gabarytowe, urządzenia i towary.

Podmioty gospodarcze, które chcą skorzystać z tego zwolnienia, muszą przedstawić odpowiednią dokumentację wykazującą, że opakowanie zostało zaprojektowane na potrzeby konkretnego produktu. Dokumentacja ta powinna być przekazywana w dokumentacji technicznej opakowania i obejmować wszelkie informacje o projekcie, wytworzeniu i działaniu opakowania niezbędne do oceny zgodności z warunkami wyłączenia określonymi w art. 29 ust. 4b.

22. Definicja „udostępniania” w kontekście zgodności z celami w zakresie ponownego użycia w przypadku napojów

Przepisy prawne:

Zgodnie z art. 29 ust. 6 [o]d dnia 1 stycznia 2030 r. dystrybutorzy końcowi udostępniający konsumentom na terytorium państwa członkowskiego napoje alkoholowe i bezalkoholowe w opakowaniach handlowych zapewniają, aby co najmniej 10 % tych produktów było udostępnianych w opakowaniach wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia.

Art. 3 ust. 11 stanowi, że udostępnienie na terytorium państwa członkowskiego” oznacza wszelkie dostawy opakowań, pustych lub z produktem, w celu ich dystrybucji, użycia lub wykorzystania na terytorium państwa członkowskiego w ramach działalności handlowej, za opłatą lub nieodpłatnie.

„Dystrybutora końcowego” zdefiniowano w art. 3 ust. 1 pkt 21, jako osobę fizyczną lub prawną w łańcuchu dostaw, która dostarcza użytkownikowi końcowemu produkty w opakowaniu, w tym z zastosowaniem ponownego użycia, lub produkty, które można nabyć w drodze ponownego napełniania.

Interpretacja Komisji:

Do celów niniejszego rozporządzenia dystrybutorami końcowymi udostępniającymi konsumentom napoje w opakowaniach handlowych są w większości przypadków sklepy detaliczne lub bary i restauracje w sektorze HoReCa. W przypadku sprzedaży na odległość dystrybutorem końcowym jest podmiot gospodarczy, który udostępnia konsumentom napój w opakowaniu handlowym za pośrednictwem strony internetowej.

Udostępnienie nie wymaga faktycznego dokonania sprzedaży napoju w opakowaniu handlowym konsumentowi. Wystarczy, aby dystrybutor końcowy oferował do sprzedaży co najmniej 10 % swoich napojów w opakowaniach handlowych wielokrotnego użytku.

Odniesienie do „systemu ponownego użycia” w art. 29 ust. 6 dotyczy wymogów mających zastosowanie do systemów ponownego użycia zdefiniowanych w części A załącznika VI do rozporządzenia. Prawidłowe funkcjonowanie takiego systemu obejmuje między innymi ustanowienie odpowiednich rozwiązań w zakresie informowania, prezentowania lub komunikowania się z konsumentami, zgodnie z art. 12 ust. 2, umożliwiających identyfikację i promowanie oferty napojów w opakowaniach handlowych wielokrotnego użytku w celu ich skutecznego wprowadzania do obrotu i komercjalizacji.

Sposób obliczania celów w zakresie ponownego użycia w przypadku napojów określa się w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 30 ust. 3.

23. Cele w zakresie ponownego użycia w przypadku napojów w sektorze HoReCa

Przepis prawny:

Art. 29 ust. 6 akapit pierwszy PPWR stanowi:

„Od dnia 1 stycznia 2030 r. dystrybutorzy końcowi udostępniający konsumentom na terytorium państwa członkowskiego napoje alkoholowe i bezalkoholowe w opakowaniach handlowych zapewniają, aby co najmniej 10 % tych produktów było udostępnianych w opakowaniach wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia.”

Interpretacja Komisji:

Napoje sprzedawane w dużych pojemnikach wielokrotnego użytku na napoje, takich jak beczki na piwo, barom i restauracjom (w obrocie między przedsiębiorstwami) w celu udostępnienia ich konsumentom przez podmioty prowadzące bary i restauracje (tj. w sektorze HoReCa) nie przyczyniają się do osiągnięcia celów w zakresie ponownego użycia mających zastosowanie do podmiotów sektora HoReCa. Napoje takie nie są udostępniane konsumentom w opakowaniach handlowych. Pojemnik na napoje może przyczynić się do osiągnięcia celów dystrybutora napojów w zakresie ponownego użycia tylko wtedy, gdy konsumentowi udostępni się napełniony duży pojemnik wielokrotnego użytku.

Natomiast mniejsze opakowania na napoje, takie jak butelki wielokrotnego użytku, zalicza się na poczet realizacji celów w zakresie ponownego użycia, ponieważ są one opakowaniami handlowymi i można je dostarczać bezpośrednio konsumentom.

24. Krajowe zwolnienia z celów w zakresie ponownego użycia

Przepisy prawne:

W art. 29 ust. 14 ustanowiono łączne warunki, na jakich państwa członkowskie mogą zwolnić podmioty gospodarcze na swoim terytorium z celów w zakresie ponownego użycia na okres 5 lat. Są to następujące warunki:

- a) państwo członkowskie udzielające zwolnienia przekracza o 5 punktów procentowych cele na 2025 r. w zakresie recyklingu odpadów opakowaniowych w podziale na materiały i oczekuje się, że przekroczy o 5 punktów procentowych cel na 2030 r., zgodnie ze sprawozdaniem Komisji opublikowanym 3 lata przed tą datą;
- b) państwo członkowskie udzielające zwolnienia jest na dobrej drodze do osiągnięcia odpowiednich celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów określonych w art. 43 i może wykazać, że do 2028 r. ograniczyło powstawanie odpadów opakowaniowych na mieszkańca o co najmniej 3 % w porównaniu z odpadami opakowaniowymi na mieszkańca w 2018 r.; oraz
- c) podmioty gospodarcze przyjęły korporacyjny plan zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu, który przyczynia się do osiągnięcia celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i w zakresie recyklingu określonych, odpowiednio, w art. 43 i 52.

Ten okres 5 lat może zostać odnowiony przez państwo członkowskie, o ile spełnione są wszystkie te warunki.”

Cele recyklingu, które państwa członkowskie mają osiągnąć, określono w art. 52. Cele te ustalono dla następujących materiałów opakowaniowych: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło, drewno, metal i aluminium.

Interpretacja Komisji:

- a) Możliwość przekroczenia przez państwo członkowskie wszystkich celów recyklingu dla poszczególnych materiałów

Stosowanie liczby mnogiej („cele”) należy rozumieć w kontekście istnienia kilku celów specyficznych dla danego materiału, przy czym nie wszystkie one muszą zostać przekroczone równocześnie, aby spełnić warunki zastosowania tego zwolnienia.

Na przykład w przypadku przekroczenia celu recyklingu aluminium w danym państwie członkowskim sprzedawcom detalicznym można zezwolić na odliczenie napojów sprzedawanych w puszkach aluminiowych od produktów objętych obowiązkiem sprzedaży 10 % napojów w opakowaniach wielokrotnego użytku. Sprzedawcy detaliczni nadal będą musieli osiągnąć cel dotyczący ponownego użycia w przypadku napojów sprzedawanych w opakowaniach wykonanych z innych materiałów, takich jak szkło i tworzywa sztuczne, ale cel 10 % dotyczący udziału napojów sprzedawanych w puszkach aluminiowych ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu.

b) Warunki dotyczące zwolnienia mającego zastosowanie do opakowań wielomateriałowych

W przypadku opakowań wielomateriałowych należy przekroczyć odpowiednie cele recyklingu w odniesieniu do materiałów zastosowanych w opakowaniu. W praktyce należy przekroczyć cele recyklingu dla wszystkich materiałów stanowiących ponad 5 % masy jednostki opakowania.

c) Warunki związane z celem w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów

Dane państwo członkowskie musi być na dobrej drodze do osiągnięcia ogólnego celu w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów w odniesieniu do wszystkich odpadów opakowaniowych wytwarzanych w państwie członkowskim udzielającym zwolnienia. Nie istnieje żaden specyficzny dla konkretnego materiału cel w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów.

d) Warunki odnowienia zwolnienia

Jeżeli państwo członkowskie chce nadal stosować zwolnienie z celów w zakresie ponownego użycia po upływie 5 lat, musi osiągnąć cele w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów w latach 2035 i 2040. Zamiarem współprawodawców przy podejmowaniu decyzji o możliwości odnowienia zwolnienia było dopilnowanie, aby podmioty gospodarcze osiągały cele w zakresie ponownego użycia oraz aby państwa członkowskie nadal ograniczały wytwarzanie odpadów opakowaniowych zgodnie z celami w zakresie ograniczania ich wytwarzania określonymi na lata 2035 i 2040. Jeżeli dostępne będą nowe dane i będą miały zastosowanie nowe cele, należy je rozważyć w odpowiednim czasie; w przeciwnym razie osiągnięcie celów PPWR, w szczególności w zakresie ograniczenia ilości odpadów opakowaniowych, może być zagrożone.

25. Elastyczność państw członkowskich w zakresie ustanawiania środków krajowych

Przepisy prawne:

Art. 4:

„1. Opakowanie wprowadza się do obrotu wyłącznie wtedy, gdy jest zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

2. Państwa członkowskie nie mogą zakazywać, ograniczać ani utrudniać wprowadzania do obrotu opakowania zgodnego z wymogami w zakresie zrównoważoności i etykietowania oraz wymogami informacyjnymi określonymi w art. 5–12 lub na podstawie tych artykułów.

3. W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują się utrzymać lub wprowadzić krajowe wymogi w zakresie zrównoważoności lub wymogi informacyjne dodatkowe w stosunku do wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, wymogi te nie mogą kolidować z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, a państwa członkowskie nie mogą zakazywać, ograniczać ani utrudniać wprowadzania do obrotu opakowania zgodnego z niniejszym rozporządzeniem z powodu niezgodności z tymi wymogami krajowymi.”

Interpretacja Komisji:

PPWR pozostawia państwom członkowskim margines swobody w niektórych kwestiach lub ustanawia jedynie minimalne wymogi bądź też wymaga wdrożenia przez państwa członkowskie w przypadku przepisów, które nie są w pełni zharmonizowane. Ponadto przewidziano odroczenie terminów stosowania niektórych przepisów.

Rozbieżne przepisy krajowe dotyczące opakowań mają wpływ praktycznie na każdy sektor gospodarki i łańcuch wartości produktu. W związku z tym państwa członkowskie muszą zapewnić, aby środki krajowe nie tworzyły nieproporcjonalnych i nieuzasadnionych barier w handlu na rynku wewnętrznym ani nie powodowały zakłóceń konkurencji.

Stosowanie z wyprzedzeniem zharmonizowanych przepisów UE, tj. przyjmowanie przez państwa członkowskie wiążących przepisów wykonawczych przed zharmonizowanymi terminami, w szczególności jeżeli przepisy takie wymagają przyjęcia środków wykonawczych po raz pierwszy na szczeblu UE, stanowi naruszenie zasady lojalnej współpracy zapisanej w art. 4 ust. 3 TUE oraz art. 288 TFUE, który ustanawia zasadę bezpośredniego stosowania rozporządzeń. Takie wyprzedzające działanie ustawodawstwa krajowego, na które mogą zezwalać istniejące ramy prawne (PPWD, Traktat), wymaga uchylecia najpóźniej przed wejściem w życie zharmonizowanych przepisów oraz dostosowania do marginesu swobody przewidzianego w szczegółowych przepisach rozporządzenia.

Jeżeli chodzi o możliwość wprowadzenia przez państwa członkowskie wymogów w zakresie zrównoważoności wykraczających poza wymogi określone w rozporządzeniu, art. 4 ust. 2 PPWR daje podmiotom gospodarczym pewność, że przepisy krajowe nie będą ograniczać możliwości wprowadzania do obrotu opakowań spełniających wymogi rozporządzenia.

Art. 4 ust. 3 PPWR należy interpretować jako ograniczający swobodę działania państw członkowskich, a nie jako dopuszczający możliwość odstępstwa od ogólnej zasady zawartej w art. 4 ust. 2 PPWR. W związku z tym żaden krajowy wymóg w zakresie zrównoważoności lub etykietowania nie może ograniczać wprowadzania do obrotu opakowań, które spełniają wymogi w zakresie zrównoważoności i etykietowania określone w PPWR, kolidować z tymi wymogami ani tworzyć barier dla rynku wewnętrznego.

Różne przepisy rozporządzenia określają zakres uprawnień państw członkowskich do przyjmowania środków krajowych lub umożliwiają państwom członkowskim wprowadzenie dodatkowych zwolnień lub wymogów. Ma to miejsce w przypadku przepisów dotyczących kompostowalności (art. 9), ograniczeń w stosowaniu niektórych formatów opakowań (art. 25 ust. 2 i 3, art. 70 ust. 4, załącznik V pkt 2, art. 29 dotyczący celów w zakresie ponownego użycia (zob. pkt 11, 12, 14, 15 i 16) oraz art. 33 ust. 6 dotyczącego oferowania ponownego użycia.

Szereg przepisów⁽³⁰⁾ wymaga wdrożenia na szczeblu krajowym (np. aby osiągnąć określony cel lub złożyć sprawozdanie) i stanowi połączenie w pełni zharmonizowanych wymogów i możliwości elastyczności na szczeblu krajowym. Warunki stosowania tych „elastyczności” są jednak zawsze „ujęte w ramy” zharmonizowanych warunków, a państwa członkowskie muszą ich przestrzegać, aby spełnić wymogi PPWR (zob. pkt 29 poniżej dotyczący celów recyklingu). Niektóre z tych przepisów ustanawiają również mające bezpośrednie zastosowanie obowiązki podmiotów gospodarczych, jak na przykład art. 31 dotyczący zgłaszania właściwym organom danych na temat celów w zakresie ponownego użycia.

26. Elastyczność państw członkowskich w ustalaniu dodatkowych celów recyklingu

Przepisy prawne:

Art. 52 ust. 6: Państwo członkowskie może – przy poszanowaniu ogólnych zasad ustanowionych w TFUE oraz działając zgodnie z niniejszym rozporządzeniem – przyjmować przepisy wykraczające poza cele minimalne określone w niniejszym artykule.

Art. 4 ust. 3: W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują się utrzymać lub wprowadzić krajowe wymogi w zakresie zrównoważoności lub wymogi informacyjne dodatkowe w stosunku do wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, wymogi te nie mogą kolidować z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, a państwa członkowskie nie mogą zakazywać, ograniczać ani utrudniać wprowadzania do obrotu opakowania zgodnego z niniejszym rozporządzeniem z powodu niezgodności z tymi wymogami krajowymi.

Interpretacja Komisji:

Państwa członkowskie mogą wyznaczyć wyższe cele recyklingu, a także dodatkowe takie cele, pod warunkiem że nie osłabiają one rynku wewnętrznego. Niektóre państwa członkowskie wyznaczyły już dodatkowe cele, na przykład w odniesieniu do kartonów do pakowania płynów.

PPWR nawiązuje do poprzedniej dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (PPWD), która dała państwom członkowskim swobodę w zakresie organizowania przez nie gospodarowania odpadami.

Dodatkowe cele recyklingu mogą zwiększyć efektywność łańcucha wartości odpadów opakowaniowych, a zatem są korzystne dla podmiotów gospodarczych. Państwa członkowskie muszą jednak w poszczególnych przypadkach wykazać, że cele te nie kolidują z celami PPWR dotyczącymi rynku wewnętrznego.

27. Elastyczność państw członkowskich w ustalaniu dodatkowych lub wyższych celów w zakresie ponownego użycia

Przepisy prawne:

Art. 29 ust. 15 stanowi: Na warunkach określonych w art. 51 państwa członkowskie mogą wyznaczyć podmiotom gospodarczym cele wykraczające poza cele minimalne, o których mowa w ust. 1, 2, 3, 5 i 6 niniejszego artykułu, jeżeli takie wyższe cele są niezbędne państwu członkowskiemu do osiągnięcia co najmniej jednego z celów określonych w art. 43.

⁽³⁰⁾ Art. 13, 23, 31, 34, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67 i 68.

Art. 29 ust. 16 stanowi: *Na warunkach określonych w art. 51 państwa członkowskie mogą wyznaczyć podmiotom gospodarczym cele w odniesieniu do napojów udostępnianych w opakowaniach handlowych, które nie są objęte ust. 6 niniejszego artykułu, jeżeli te dodatkowe cele są niezbędne państwu członkowskiemu do osiągnięcia co najmniej jednego z celów określonych w art. 43.*

Art. 51 dotyczący ponownego użycia i ponownego napełniania stanowi:

(1) *Państwa członkowskie wprowadzają środki w celu zachęcania do ustanawiania systemów ponownego użycia opakowań z wystarczającymi zachętami do zwrotów i systemów ponownego napełniania w sposób racjonalny ekologicznie. Systemy te muszą być zgodne z wymogami określonymi w art. 27 i 28 oraz w załączniku VI oraz nie mogą zagrażać higienie żywności lub bezpieczeństwu konsumentów.*

(2) *Środki, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować: (...)*

c) *nakładanie na wytwórców lub dystrybutorów końcowych obowiązku udostępniania – w opakowaniach wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia lub w drodze ponownego napełniania – określonego udziału produktów innych niż produkty objęte celami w zakresie ponownego użycia określonymi w art. 29, pod warunkiem że nie prowadzi to do zakłóceń na rynku wewnętrznym lub do barier w handlu produktami z innych państw członkowskich.*

Art. 33 ust. 6, który dotyczy obowiązku oferowania ponownego użycia w sektorze żywności i napojów na wynos, nawiązuje do art. 51 w zakresie warunków, na jakich państwo członkowskie może wyznaczyć cele wykraczające poza minimalny orientacyjny cel na 2030 r. wynoszący 10 %, określony w art. 33 ust. 5 PPWR w odniesieniu do opakowań na wynos, w zakresie, w jakim te wyższe cele są niezbędne państwu członkowskiemu do osiągnięcia co najmniej jednego z celów określonych w art. 43.

Interpretacja Komisji:

Aby osiągnąć cele w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów określone w PPWR, państwa członkowskie mogą potrzebować uzupełnienia środków UE środkami krajowymi, takimi jak wyższe lub dodatkowe krajowe cele w zakresie ponownego użycia opakowań. Państwa członkowskie muszą jednak przy tym przestrzegać pewnych rygorystycznych warunków:

a) Jeżeli chodzi o warunki określone w art. 51, Komisja uważa, że warunki, które należy spełnić łącznie, aby zwiększyć cele w zakresie ponownego użycia określone w art. 29 ust. 15, muszą być również spełnione na potrzeby ustanowienia nowych celów w zakresie ponownego użycia zgodnie z art. 51 ust. 2 lit. c), który umożliwia państwom członkowskim ustanowienie celów w zakresie ponownego użycia w odniesieniu do produktów nieobjętych celami w zakresie ponownego użycia określonymi w art. 29. Warunki te są następujące:

- nowe cele są niezbędne, aby państwo członkowskie mogło osiągnąć swoje cele dotyczące ograniczenia ilości odpadów (5 % do 2030 r.; 10 % do 2035 r.; 15 % do 2040 r.), co państwo to musi udowodnić, powołując się na fakty i dane; oraz
- nowe cele nie prowadzą do zakłóceń na rynku wewnętrznym ani do barier w handlu produktami; oraz
- nowe cele są zgłaszane za pośrednictwem procedury TRIS, która stanowi, że państwa członkowskie muszą zgłaszać Komisji swoje wnioski ustawodawcze, aby zapobiec tworzeniu barier na rynku wewnętrznym, ponieważ środki takie są przepisami technicznymi.

W art. 51 ust. 2 lit. c) zezwala się państwom członkowskim na ustanowienie celów w zakresie ponownego użycia dla produktów nieobjętych celami w zakresie ponownego użycia, które ustanowiono w art. 29 i których wyraźnie nie wyłączono w art. 29. Oznacza to na przykład, że zezwala się państwom członkowskim na ustanowienie celów w zakresie ponownego użycia dla sektora żywności i napojów na wynos. Wyraźnie dopuszcza to również art. 33 ust. 6 PPWR.

W związku z tym, jeżeli państwo członkowskie chce ustanowić nowe krajowe cele w zakresie ponownego użycia w innych sektorach lub w odniesieniu do formatów opakowań lub produktów innych niż wymienione w art. 29, musi udowodnić, że jest to konieczne do osiągnięcia jego celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów. Ocenę tę należy uwzględnić, gdy państwo członkowskie zgłasza takie środki w systemie powiadamiania TRIS.

- b) Chociaż art. 43 umożliwia państwom członkowskim ustanowienie wyższych krajowych celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów opakowaniowych niż cele określone na szczeblu UE ⁽³¹⁾, ustanowionych w ten sposób wyższych celów krajowych nie można wykorzystywać jako uzasadnienia zwiększenia zharmonizowanych na szczeblu UE celów w zakresie ponownego użycia. Wynika to z zasady pierwszeństwa prawa Unii przed prawem krajowym, ponieważ w przeciwnym razie działania państw członkowskich mogłyby zagrozić celowi harmonizacji rynku.
- c) O ile nie przewidziano inaczej, państwa członkowskie nie mogą zmieniać bezpośrednio stosowanych i zharmonizowanych przepisów UE. Nie mogą one:
- ustanawiać celów w zakresie ponownego użycia opakowań transportowych, takich jak pudła tekturowe, w przypadku których ma zastosowanie wyraźne zwolnienie z ponownego użycia na podstawie PPWR, lub
 - nadawać wiążącego charakteru orientacyjnym celom w zakresie ponownego użycia na 2040 r., określonym w art. 29 ust. 1 akapit drugi, art. 29 ust. 5 i art. 29 ust. 6.

28. Krajowe zwolnienia z systemów kaucyjnych

Przepisy prawne:

W art. 3 ust. 1 pkt 62 zdefiniowano „system kaucyjny” jako system, w ramach którego przy zakupie produktu w opakowaniu lub produktu napełnionego objętego tym systemem pobierana jest od użytkownika końcowego kaucja, która jest mu zwracana po zwrocie opakowania kaucjonowanego za pośrednictwem jednego z kanałów zbierania, na korzystanie z których w tym celu zezwoliły organy krajowe.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 [d]o dnia 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie wprowadzą niezbędne środki w celu zapewnienia selektywnej zbiórki co najmniej 90 % rocznej masy następujących formatów opakowań udostępnionych na rynku danego państwa członkowskiego po raz pierwszy w danym roku kalendarzowym:

- a) butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów; oraz
- b) metalowych pojemników jednorazowego użytku na napoje o pojemności do trzech litrów.

W art. 50 ust. 2 określono, że [a]by osiągnąć cele określone w ust. 1 państwa członkowskie wprowadzają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby ustanowiono systemy kaucyjne dla odpowiednich formatów opakowań, o których mowa w ust. 1, oraz aby kaucja była pobierana w punkcie sprzedaży.

W art. 50 ust. 5 przewidziano, że [p]aństwa członkowskie mogą zostać zwolnione z obowiązku przewidzianego w ust. 2, jeżeli spełnione zostaną następujące warunki:

- „a) wskaźnik wymaganej na podstawie art. 48 selektywnej zbiórki odpowiedniego formatu opakowań, przedłożony Komisji zgodnie z art. 56 ust. 1 lit. c), wynosi lub przekracza 80 % masy takich opakowań udostępnionych na terytorium tego państwa członkowskiego po raz pierwszy w roku kalendarzowym 2026; oraz
- b) do dnia 1 stycznia 2028 r. państwo członkowskie powiadomi Komisję o swoim wniosku o zwolnienie i przedłoży plan wdrożenia przedstawiający strategię wraz z konkretnymi środkami, w tym ich harmonogram, zapewniający osiągnięcie 90 % wskaźnika selektywnej zbiórki wyrażonego masą opakowań, o których mowa w ust. 1.”

Interpretacja Komisji:

PPWR nie przewiduje łagodniejszych warunków dla detalistów w regionach przygranicznych. Wręcz przeciwnie, nakłada szczególne obowiązki ⁽³²⁾ na przedsiębiorstwa transgraniczne w celu zapobiegania obchodzeniu przepisów, co mogłoby podważyć cele i wymogi systemu kaucyjnego.

⁽³¹⁾ Zob. art. 43 ust. 7, który stanowi, że: Do celów ust. 5 państwa członkowskie mogą wprowadzić środki zapobiegające powstawaniu odpadów opakowaniowych, które będą wykraczać poza cele minimalne określone w ust. 1, działając jednocześnie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

⁽³²⁾ Art. 50 ust. 11 stanowi: Do dnia 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie zapewnią, aby co najmniej systemy kaucyjne ustanowione na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia spełniały minimalne wymogi wymienione w załączniku X.

(...)

Do dnia 1 stycznia 2038 r. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, oceni wykonanie niniejszego artykułu oraz określi, w jaki sposób zmaksymalizować interoperacyjność systemów kaucyjnych.

Załącznik X stanowi: Państwa członkowskie, w których znajdują się regiony o wysokim natężeniu transgranicznej działalności gospodarczej, zapewniają, aby systemy kaucyjne umożliwiały zbieranie opakowań z systemów kaucyjnych innych państw członkowskich w wyznaczonych punktach zbiórki oraz dążyły do umożliwienia zwrotu kaucji, którą użytkownik końcowy zapłacił, nabywając opakowanie.

Możliwość zwolnienia państw członkowskich na podstawie art. 50 ust. 5 PPWR jest związana z kryteriami wydajności, a nie z kryteriami geograficznymi, i podobnie jak wszelkie wyjątki należy ją interpretować w sposób zawężający.

Oba warunki, a mianowicie pobieranie kaucji i ustanowienie systemu kaucyjnego, mają charakter łączny, ponieważ bez systemu kaucyjnego pobieranie kaucji jest niemożliwe. Podkreśla to definicja systemów kaucyjnych. W konsekwencji dystrybutora końcowego można zwolnić z pobierania kaucji jedynie w sytuacji, gdy państwo członkowskie jako całość uzyskało zwolnienie z ustanowienia systemu kaucyjnego. Innymi słowy dystrybutora końcowego nie można zwolnić z pobierania kaucji, jeżeli państwo członkowskie, w którym działa, posiada system kauczyny, w związku z czym jest on zobowiązany do pobierania kaucji od konsumentów z innych państw członkowskich.

29. Minimalne wymogi dotyczące istniejących systemów kaucyjnych

Przepisy prawne:

Zgodnie z art. 50 ust. 11 PPWR do dnia 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie mają zapewnić, aby co najmniej system kauczyny dotyczący butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje i metalowych pojemników jednorazowego użytku na napoje spełniał minimalne wymogi wymienione w załączniku X.

Art. 50 ust. 11 stanowi również, że minimalne wymogi wymienione w załączniku X nie mają zastosowania do systemów kauczyjnych ustanowionych przed wejściem w życie PPWR, które do dnia 1 stycznia 2029 r. osiągną cele określone w art. 50 ust. 1 na poziomie 90 %. Państwa członkowskie mają jednak dążyć do zapewnienia zgodności istniejących systemów kauczyjnych z minimalnymi wymogami określonymi w załączniku X do czasu ich pierwszego przeglądu. Jeżeli cel 90 % nie zostanie osiągnięty do dnia 1 stycznia 2029 r., istniejące systemy kauczyny dla jednorazowego użytku muszą spełnić minimalne wymogi określone w załączniku X najpóźniej do dnia 1 stycznia 2035 r.

W motywie 145 wyjaśniono, że minimalne wymogi określone w załączniku X pomogą zapewnić większą spójność i wyższy odsetek zwrotów we wszystkich państwach członkowskich. Określono je na podstawie opinii zainteresowanych stron, analiz ekspertów i najlepszych praktyk dotyczących stosowania istniejących systemów kauczyjnych.

Interpretacja Komisji:

Przegląd istniejącego systemu kauczynego należy rozumieć jako każde działanie regulacyjne ustanowione na mocy prawodawstwa, które wprowadza istotną zmianę w systemie kauczynym.

Minimalne wymogi mogą przyczynić się do zwiększenia efektywności środowiskowej systemu kauczynego, w szczególności poziomu zbierania. Podczas przeglądu systemu kauczynego przed dniem 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie rozważą, czy można oczekiwać, że system ten osiągnie cele w zakresie selektywnej zbiórki na poziomie 90 % ustanowione w art. 50 ust. 2. Jeżeli system kauczyny osiągnie wskaźniki selektywnej zbiórki na poziomie co najmniej 90 %, nie będzie musiał spełniać minimalnych wymogów. Jeżeli jednak nie osiągnie tego poziomu, państwo członkowskie powinno rozważyć zapewnienie, aby system kauczyny spełniał minimalne wymogi określone w załączniku X. Po dniu 1 stycznia 2029 r. system kauczyny dla opakowań jednorazowych do napojów, który nie wypełnia obowiązków w zakresie selektywnej zbiórki, musi spełnić minimalne wymogi do dnia 1 stycznia 2035 r.

30. Przyjmowanie kaucjonowanych pojemników na napoje przez detalistów

Przepisy prawne:

Zgodnie z załącznikiem X pkt 1 państwa członkowskie zapewniają, aby dystrybutorzy końcowi byli zobowiązani do przyjmowania opakowań kaucjonowanych wykonanych z takiego materiału opakowaniowego i mających taki format, jak opakowania, których dystrybucję prowadzą, oraz do zwracania użytkownikom końcowym wpłaconych przez nich kaucji w momencie zwrotu opakowań kaucjonowanych, chyba że użytkownicy końcowi mają równie dostępne możliwości odzyskania kaucji po użyciu opakowania kaucjonowanego za pośrednictwem jednego z kanałów zbierania, które w odniesieniu do opakowań żywności zapewniają wykorzystywanie materiałów z recyklingu do wytwarzania opakowań na żywność i na korzystanie z których zezwoliły w tym celu organy krajowe. Niniejszy obowiązek nie ma zastosowania w przypadkach, gdy powierzchnia sprzedaży uniemożliwia użytkownikom końcowym zwracanie opakowań kaucjonowanych. Dystrybutorzy końcowi zawsze będą musieli jednak akceptować zwrot pustych opakowań sprzedawanych przez nich produktów.

Art. 50 ust. 11 stanowi, że [d]o dnia 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie zapewnią, aby co najmniej systemy kaucyjne ustanowione na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia spełniały minimalne wymagania wymienione w załączniku X. Minimalne wymagania wymienione w załączniku X nie mają zastosowania do systemów kaucyjnych, które zostały ustanowione przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia i które do dnia 1 stycznia 2029 r. osiągną cel 90 % określony w ust. 1 niniejszego artykułu. Państwa członkowskie dążą do zapewnienia zgodności istniejących systemów kaucyjnych dla jednorazowego użytku z minimalnymi wymogami określonymi w załączniku X do czasu ich pierwszego przeglądu. Jeżeli cel 90 % nie zostanie osiągnięty do dnia 1 stycznia 2029 r., istniejące systemy kaucyjne dla jednorazowego użytku muszą spełnić minimalne wymagania określone w załączniku X najpóźniej do dnia 1 stycznia 2035 r.

Interpretacja Komisji:

Zgodnie z minimalnymi wymogami dotyczącymi systemu kaucyjnego określonymi w załączniku X dystrybutorzy końcowi muszą przyjmować puste opakowania produktów, które sprzedają, i zwracać kaucję. Obowiązek ten ma zastosowanie bez dowodu zakupu.

Państwa członkowskie muszą ponadto zapewnić, aby dystrybutorzy końcowi byli zobowiązani do przyjmowania wszystkich opakowań kaucjonowanych z tego samego materiału opakowaniowego i tego samego formatu jak te, które sprzedają, i wypłacać kaucję użytkownikowi końcowemu. Obowiązek zwrotu kaucji nie ma zastosowania, jeżeli powierzchnia sprzedaży dystrybutora końcowego nie umożliwi mu przyjęcia zwrotu opakowań kaucjonowanych lub jeżeli ma on równie dostępne sposoby zwrotu kaucji za pośrednictwem innego istniejącego i równie dostępnego kanału zbierania opakowań jednorazowego użytku na napoje dopuszczonego do tego celu. Państwa członkowskie muszą ustalić, w jaki sposób zwolnienia te mają zastosowanie.

Wymogi określone w załączniku X mają zastosowanie wyłącznie do systemu kaucyjnego ustanowionego po dniu 11 lutego 2025 r. lub –jeżeli system kaucyjny nie osiągnie celów w zakresie selektywnego zbierania na poziomie 90 % – do dnia 1 stycznia 2029 r. W związku z tym obowiązki przyjmowania opakowań określone w PPWR nie dotyczą systemów kaucyjnych, które nie muszą spełniać minimalnych wymogów.

31. **Przetwarzanie selektywnie zebranych opakowań przeznaczonych do recyklingu po osiągnięciu przez nie końca przydatności do użycia**

Przepisy prawne:

Zgodnie z art. 48 ust. 1 [p]aństwa członkowskie zapewniają ustanowienie systemów i infrastruktury zwrotu i selektywnej zbiórki wszystkich odpadów opakowaniowych od użytkowników końcowych (...) w celu ułatwienia przygotowania ich do ponownego użycia i recyklingu wysokiej jakości. Opakowania spełniające kryteria projektowania z myślą o recyklingu określone w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 6 ust. 4 niniejszego rozporządzenia są zbierane w celu poddania ich recyklingowi. Zakazuje się spalania i składowania takich opakowań, z wyjątkiem odpadów powstałych w wyniku kolejnych operacji przetwarzania selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych, których nie da się poddać recyklingowi lub gdy ich recykling nie zapewnia najlepszego wyniku dla środowiska.

Art. 48 ust. 2 stanowi, że [z] myślą o ułatwianiu przeprowadzania recyklingu wysokiej jakości państwa członkowskie zapewniają istnienie systemów i infrastruktury kompleksowego zbierania i sortowania, aby ułatwić recykling i zapewnić dostępność surowców z tworzyw sztucznych do celów recyklingu.

Art. 48 ust. 3 stanowi, że [p]aństwa członkowskie mogą dla niektórych formatów odpadów odstępować od obowiązku zwrotu i selektywnej zbiórki odpadów, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, pod warunkiem że zbieranie frakcji opakowań razem lub zbieranie frakcji takich odpadów opakowaniowych razem z innymi odpadami nie wpływa na zdolność poddania takich opakowań lub frakcji odpadów opakowaniowych operacjom przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub innych procesów odzysku (...) oraz prowadzi do wytworzenia materiałów wyjściowych z tych operacji o jakości porównywalnej do jakości osiągniętej w procesie selektywnej zbiórki.

Art. 49: Do dnia 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie określą obowiązkowe cele w zakresie zbierania oraz wprowadzają niezbędne środki w celu zapewnienia zgodności zbierania materiałów wymienionych w art. 52 z celami w zakresie recyklingu określonymi w tym artykule i z celami w zakresie obowiązkowej zawartości materiału pochodzącego z recyklingu określonymi w art. 7.

Interpretacja Komisji:

Zgodnie z art. 48 ust. 1 PPWR spalanie i składowanie opakowań spełniających kryteria projektowania z myślą o recyklingu określone w art. 6 nie jest dozwolone. Ponieważ kryteria projektowania z myślą o recyklingu zostaną określone w aktach delegowanych, o których mowa w art. 6 ust. 4, do dnia 1 stycznia 2028 r. i będą stosowane dwa lata później, zakaz wejdzie w życie w dniu 1 stycznia 2030 r.

Opakowania w formatach i z materiałów, które są zwolnione z kryteriów projektowania z myślą o recyklingu, są również zwolnione z zakazu spalania i składowania. Zwolnienia obejmują materiały opakowaniowe, takie jak lekkie drewno, korek, tekstylia, guma, ceramika, porcelana lub wosk. Istnieją również zwolnienia związane z niektórymi zastosowaniami opakowań, takimi jak pakowanie wyrobów medycznych i transport towarów niebezpiecznych. Zwolnione opakowania mogą być zbierane razem z odpadami resztkowymi i spalane lub składowane. Wszystkie pozostałe opakowania, które będą musiały spełniać kryteria projektowania z myślą o recyklingu, będą musiały być zbierane selektywnie i, co do zasady, poddawane recyklingowi.

Opakowań zaprojektowanych z myślą o recyklingu nie będzie można spalać ani składować, gdy staną się odpadami, z wyjątkiem odpadów opakowaniowych, które zebrano selektywnie, posortowano i przetworzono, ale w przypadku których recykling nie jest wykonalny lub nie przynosi najlepszego wyniku dla środowiska, jak określono w art. 48 ust. 1.

Państwa członkowskie mogą zdecydować, że odpady opakowaniowe, które nie są zbierane selektywnie, jak opisano powyżej, należy sortować przed operacjami odzysku energii w celu oddzielenia opakowań przeznaczonych do recyklingu (art. 48 ust. 4 PPWR).

W art. 48 ust. 3 dopuszczono odstępstwo od wymogów selektywnej zbiórki, jeżeli, po pierwsze, taka zbiórka nie wpływa na zdolność poddania odpadów opakowaniowych lub frakcji odpadów opakowaniowych recyklingowi oraz, po drugie, jakość otrzymanego w ten sposób materiału pochodzącego z recyklingu jest porównywalna z jakością odpadów zbieranych selektywnie. Nawet w przypadku zastosowania takiego odstępstwa zakaz spalania i składowania nadal ma zastosowanie do odpadów opakowaniowych zbieranych poprzez mieszanie strumieni odpadów opakowaniowych.

Obowiązkiem państw członkowskich jest zapewnienie niezbędnych systemów i infrastruktury umożliwiających selektywną zbiórkę wszystkich odpadów opakowaniowych. Aby ułatwić zbieranie odpadów opakowaniowych zgodnie z wiążącymi celami recyklingu i wymogami dotyczącymi zawartości materiałów pochodzących z recyklingu, państwa członkowskie muszą również ustanowić obowiązkowe cele w zakresie zbierania do dnia 1 stycznia 2029 r.

32. Poziom selektywnej zbiórki opakowań kaucjonowanych w 2026 r. i obowiązek ustanowienia systemu kaucyjnego do 2029 r.

Przepisy prawne:

Art. 50 ust. 1 stanowi, że do dnia 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie wprowadzą niezbędne środki w celu zapewnienia selektywnej zbiórki co najmniej 90 % rocznej masy następujących formatów opakowań udostępnionych na rynku danego państwa członkowskiego po raz pierwszy w danym roku kalendarzowym: a) butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów; oraz b) metalowych pojemników jednorazowego użytku na napoje o pojemności do trzech litrów.

Art. 50 ust. 2 stanowi, że aby osiągnąć cele określone w ust. 1 państwa członkowskie wprowadzają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby ustanowiono systemy kaucyjne dla odpowiednich formatów opakowań, o których mowa w ust. 1, oraz aby kaucja była pobierana w punkcie sprzedaży.

Art. 50 ust. 5 stanowi, że [p]aństwa członkowskie mogą zostać zwolnione z obowiązku przewidzianego w ust. 2, jeżeli:

- a) wskaźnik wymaganej na podstawie art. 48 selektywnej zbiórki odpowiedniego formatu opakowań, przedłożony Komisji zgodnie z art. 56 ust. 1 lit. c), wynosi lub przekracza 80 % masy takich opakowań udostępnionych na terytorium tego państwa członkowskiego po raz pierwszy w roku kalendarzowym 2026; oraz
- b) do dnia 1 stycznia 2028 r. państwo członkowskie powiadomi Komisję o swoim wniosku o zwolnienie i przedłoży plan wdrożenia przedstawiający strategię wraz z konkretnymi środkami, w tym ich harmonogram, zapewniający osiągnięcie 90 % wskaźnika selektywnej zbiórki wyrażonego masą opakowań, o których mowa w ust. 1.

Doprecyzowano ponadto, że do celów lit. a), w przypadku gdy informacja o wskaźniku selektywnej zbiórki odpowiedniego formatu opakowań nie została jeszcze przedłożona Komisji, państwo członkowskie przedstawia uzasadnienie w jaki sposób warunki zastosowania zwolnienia określone w niniejszym ustępie są spełnione. Uzasadnienie musi być oparte na zweryfikowanych danych krajowych oraz zawierać opis wdrożonych środków.

Interpretacja Komisji:

Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby do dnia 1 stycznia 2029 r. 90 % butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i metalowych pojemników jednorazowego użytku, jak określono w art. 50 ust. 1, było zbieranych selektywnie. Aby osiągnąć powyższe cele w zakresie zbierania, państwa członkowskie powinny zapewnić ustanowienie dla odpowiednich formatów opakowań systemu kaucyjnego, który będzie w pełni operacyjny do dnia 1 stycznia 2029 r. Nie będzie to miało zastosowania, jeżeli do dnia 1 stycznia 2028 r. państwo członkowskie wystąpi z wnioskiem o zwolnienie i otrzyma pozytywną odpowiedź lub nie otrzyma odpowiedzi w terminie trzech miesięcy od otrzymania planu wdrożenia.

Jeżeli państwa członkowskie spełniają łącznie wymogi dotyczące zwolnienia z obowiązku ustanowienia systemu kaucyjnego określonego w art. 50 ust. 5, mogą uzyskać zwolnienie z tego obowiązku. Jeżeli państwo członkowskie chce skorzystać z tego zwolnienia, musi zebrać selektywnie 80 % butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i metalowych pojemników jednorazowego użytku udostępnionych na terytorium tego państwa członkowskiego w roku kalendarzowym 2026. Należy to zgłosić Komisji Europejskiej najpóźniej do dnia 1 lipca 2028 r. Dane takie opierałyby się na szacowanych poziomach zbierania, ale państwa członkowskie powinny uwzględnić dostępne dane dotyczące zbierania jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych zgodnie z wymogami SUPD. Jeżeli państwo członkowskie nie osiągnie docelowego poziomu zbierania wynoszącego 80 %, nie kwalifikuje się do zwolnienia. Zgodnie z PPWR najpóźniej do dnia 1 stycznia 2028 r. państwo członkowskie musi również przedstawić plan wdrożenia. Zgodnie z interpretacją Komisji możliwość zwolnienia należy uznać za „opcję jednorazową”. Jeżeli państwo członkowskie nie ubiega się o zwolnienie zgodnie z przepisami i terminami określonymi w art. 50, musi ustanowić system kaucyjny.

Jeżeli państwo członkowskie uzyskało zwolnienie i przez trzy kolejne lata nie zbierze selektywnie 90 % opakowań jednorazowego użytku na napoje, zwolnienie to nie będzie już miało zastosowania, jak określono w art. 50 ust. 7 PPWR. Państwo członkowskie będzie wówczas zobowiązane do ustanowienia systemu kaucyjnego do dnia 1 stycznia drugiego roku kalendarzowego następującego po roku, w którym Komisja powiadomiła je, że zwolnienie nie ma już do niego zastosowania.

33. Cel państw członkowskich w zakresie zbierania na poziomie 90 % w odniesieniu do butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje i metalowych puszek na napoje oraz wkład regionalnych systemów zwrotu kaucji

Przepisy prawne:

Art. 50 ust. 1 stanowi, że do dnia 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie wprowadzą niezbędne środki w celu zapewnienia selektywnej zbiórki co najmniej 90 % rocznej masy następujących formatów opakowań udostępnionych na rynku danego państwa członkowskiego po raz pierwszy w danym roku kalendarzowym: a) butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów; oraz b) metalowych pojemników jednorazowego użytku na napoje o pojemności do trzech litrów.

Art. 50 ust. 2 stanowi, że [a]by osiągnąć cele określone w ust. 1 państwa członkowskie wprowadzają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby ustanowiono systemy kaucyjne dla odpowiednich formatów opakowań, o których mowa w ust. 1, oraz aby kaucja była pobierana w punkcie sprzedaży.

Interpretacja Komisji:

Określone w art. 50 ust. 1 na poziomie 90 % cele w zakresie selektywnej zbiórki butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje i metalowych pojemników jednorazowego użytku na napoje mają zastosowanie do państwa członkowskiego jako całości i opierają się na ilości takich formatów opakowań udostępnionych na terytorium państwa członkowskiego w danym roku.

Wszystkie butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje oraz metalowe pojemniki jednorazowego użytku na napoje, z wyjątkiem butelek i pojemników wyraźnie zwolnionych z tego obowiązku na mocy art. 50 ust. 4, muszą podlegać systemowi kaucyjnemu. Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby ich całe terytorium było objęte selektywną zbiórką tych formatów opakowań, jednak mogą wdrażać systemy kaucyjne na poziomie niższym niż krajowy w celu uwzględnienia odpowiednich krajowych podziałów administracyjnych i terytoriów zamorskich.